

Ikäihmisten perhehoidon seminaari -Investointi ikäihmisten ja hyvinvointialueiden tulevaisuuteen

6.3.2026

Ohjelma

9.00 Tervetuloa, *Sanna Kytölä, VAKE*

9.05 **Miksi ikäihmisten perhehoito?**
Kehittämispäällikkö Sanna Kosonen, Perhehoitoliitto

9.30 **Ikäihmisten perhehoidon tilannekuva Suomessa,** *erikoistutkija Katja Ilmarinen, THL*

9.55 **Mitä meillä saavutettu? Eloisan esimerkki perhehoidon vaikuttavuudesta,** *perhehoidon koordinaattori Sarianna Maaranen, Eloisa*

10.20 **Kahvit ja verkostoitumista** (tauko Teamsin kautta osallistuville)

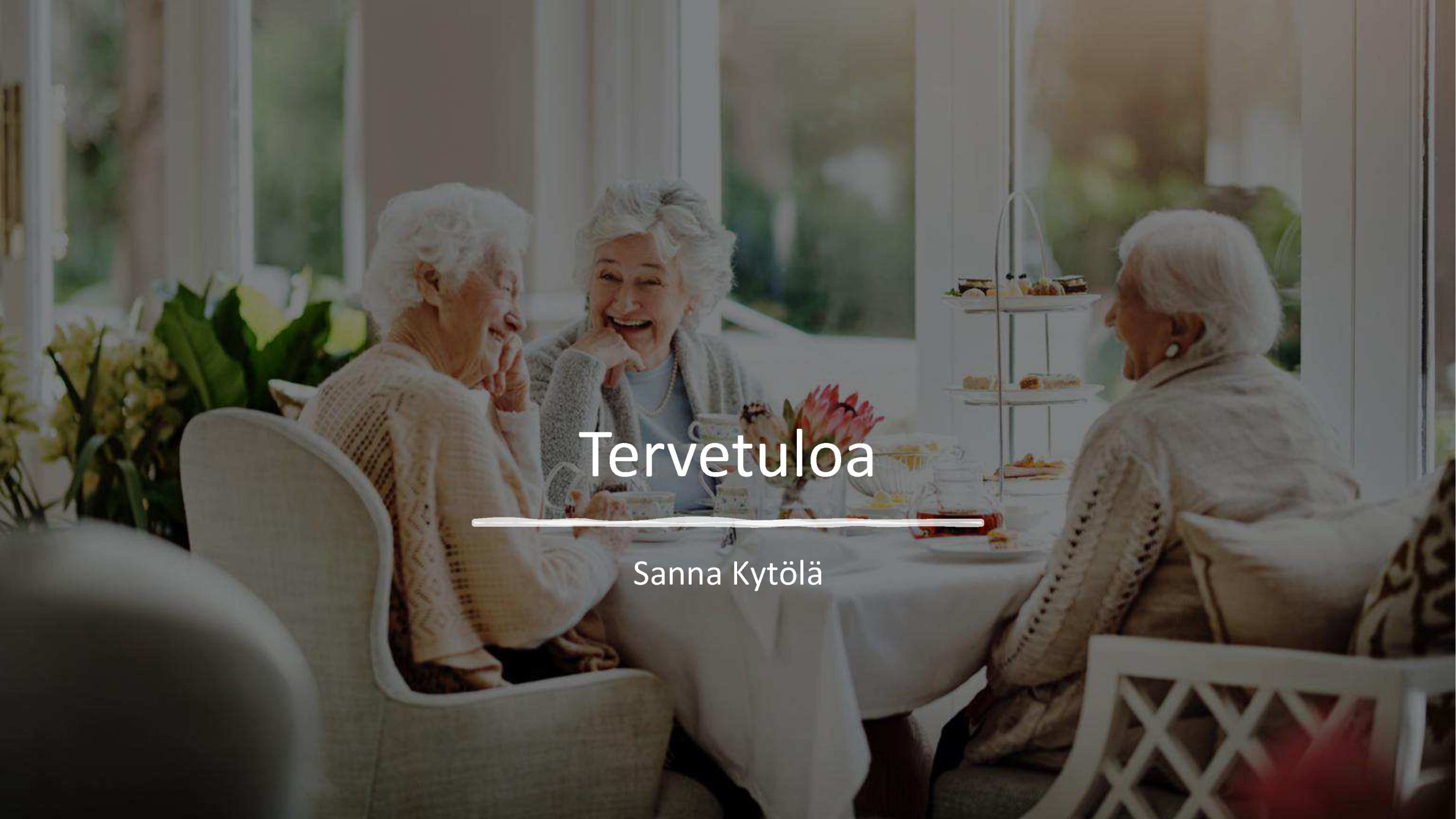
10.50 **Vanhuspalvelujen johdon paneelikeskustelu:** *Aila Halonen(VAKE), Jonna Savaloja (LUVN) ja Riina Lilja (Helsinki). Paneelikeskustelun vetäjänä Sanna Kosonen.*

11.10 **Hyvinvointialueiden hyvät käytänteet ja onnistumistarinat,** *Jonna Savaloja, LUVN ja Mirjami Partanen, Keusote*

11.35 **Perhehoidon merkitys ja vaikutus,** *Mervi Laurila, perhehoitaja ja perhehoidon asiakasperhe, Itä-Uusimaa*

11.55 **Päätössanat,** *Sanna Kytölä, VAKE*

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. On the table, there is a three-tiered silver stand with various pastries and sandwiches, a vase with red flowers, and several teacups. The setting is a bright room with large windows in the background showing greenery outside. The overall mood is warm and joyful.

Tervetuloa

Sanna Kytölä

Tervetuloa

Seminaari antaa mahdollisuuden jakaa osaamista, onnistumisia ja oivalluksia siitä, mitä olemme jo saavuttaneet – ja mitä voimme yhdessä vielä rakentaa.

Toivomme, että tämä päivä tarjoaa inspiraatiota, uusia kontakteja ja ennen kaikkea lisää ymmärrystä siitä, millaisia mahdollisuuksia ikäihmisten perhehoidolla on tulevaisuudessa.

Lämpimästi tervetuloa – tehdään tästä antoisa ja ajatuksia herättävä seminaaripäivä.

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. On the table, there is a three-tiered silver stand with various small pastries or cakes. A vase with red flowers is also on the table. The background shows large windows with a view of greenery outside. The overall atmosphere is warm and joyful.

Miksi ikäihmisten perhehoito?

Sanna Kosonen

Miksi ikäihmisten perhehoito?

Sanna Kosonen

Perhehoitoliitto

- Perhehoitoliitto ry on toimeksiantosuhteisen perhehoidon **asiantuntijajärjestö**.
- Vahvistamme perhehoidon kansallisia **toimintaedellytyksiä**.
- Edistämme **laadukkaan perhehoidon toteutumista** hyvinvointialueilla.
- Vaikutamme perhehoidon **saatavuuteen ja laatuun** yhdessä perhehoidon eri osapuolten kanssa.
- **Tuemme** perhehoitoperheitä heidän tärkeässä tehtävässään.
- **Vahvistamme** perhehoitajien ja perhehoidon työntekijöiden roolia asiantuntijana.

Suomen salatuin palveluko?

Arjen ihmeitä löytämässä

- Elämänlaatu ja vaikuttavuus kulkevat perhehoidossa käsikädessä.
- **Tavallinen arki kodissa** luo muistiystävällisen ja rikkaan elinympäristön.
- Perhehoito antaa mahdollisuuden kuulua **perheeseen** ja saada **pysyviä ihmissuhteita**.
- Vanhuus ei ole sairaus, vaan elämänvaihe jossa tuki ja turva mahdollistavat hyvän ja omannäköisen elämä.
- **Elämänkumppanuus** tuen mahdollistajana.

Mitä on perhehoito?

- Mahdollisuus erilaisiin hoivan ja huolenpidon tarpeisiin **kodissa**.
- Perhehoitoa ohjaa **perhehoitolaki**.
- Hyvinvointialue luottaa **julkisen hallintotehtävän** perhehoitajalle sekä ohjaa, tukee ja valvoo perhehoitoa.
- Perhehoito on **toimeksiantosuhteista** ja toteutuu **perhehoitajan tai ihmisen omassa kodissa** osa- ja ympärivuorokautisena huolenpitona.
- Perhehoitajaksi aikovan tulee käydä **ennakkovalmennus**.
- **Valmennus on prosessi**, jonka aikana pohditaan perhehoitajaksi ryhtymistä.
- **Perhehoitoliitto ylläpitää valmennusohjelmaa**.
- Ammatillista perhehoitoa on ikääntyneillekin.

Perhehoidon muodot

- **Pitkäaikainen perhehoito**

Ihminen asuu perhehoitajan perheessä

- **Lyhytaikainen perhehoito**

Perhehoitajan tai perhehoidettavan kotona mm. omaishoidon vapaat, tilapäisvapaa, vuorohoitona

- **Osavuorokautinen perhehoito**

Perhehoitajan tai perhehoidettavan omassa kodissa silloin kun ympärivuokautiselle ei ole tarvetta

- **Kiertävä, ikäihmisen kotiin annettava perhehoito**

- **Päivystyksellinen perhehoito**

Perhehoito herättää kiinnostusta

- Perhehoito on hyvinvointialueiden järjestämää ja valvomaa **sosiaalipalvelua**, joka **vastaa ihmisen** elämänlaatuun hoivaan ja huolenpitoon sekä asumiseen liittyviin **tarpeisiin**.
- **Tietoa ja ymmärrystä tarvitaan** sote kentälle!
- **Perhehoidon paikka** on heti silloin, kun tuen ja rinnalla kulkijan tarve näyttäytyy, jopa **ensimmäisenä palveluna**.
- **Perhehoidolla ei korvata sairaanhoitoa**, vaan lisätään tukea ja turvaa, sekä siirretään näin raskaampien palvelujen tarvetta, sekä häiriökysyntää (kohtaamattomien palveluiden ilmiö).
- **Perhehoidon ja sairaanhoidon yhteistyöllä** palvelun kokonaisvaltaista turvallisuutta lisätään ja perhehoito saa uusia kasvun mahdollisuuksia.

Perhehoidon määrä on valintakysymys,

se on myös arvovalinta!

Perhehoitoliitto

Perhehoito voi olla osa-ratkaisuna monissa tilanteissa ja tarpeissa;

- Hyvän ja omannäköisen elämän mahdollistajana tavallisessa kodissa
- Hoiva- ja asumismuotona
- Yksinäisyyden ja turvattomuuden poistajana
- Hoivaajien määrän kasvattajana
- Omaishoidon, sairaanhoidon ja kotihoidon kumppanina
- Myös monimuotoisena elinkeinona

Perhehoidolla voidaan ratkaista hyvin monenlaisia tuen tarpeita ja tilanteita

- Ikäihmiset
- Nepsyperheet/lapsiperheet
- Nuoren itsenäistyminen
- Vammaiset henkilöt
- Mielenterveys ja päihde kuntoutujat
- Perhe perheessä
- Elämän hallinnan haasteet
- Kiireelliset tuen tarpeet
- Kotiutumisen tuki

Perhehoidon erityisyys

- On tärkeää, että perhehoito **asemoituu hyvinvointialueen palveluvalikossa oikein** ja vanhuspalveluiden ammattilaiset tietävät, mitä se on.
- Perhehoidolla ei ole tarkoitus korvata ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta tai tarjota lyhytkestoisia käyntejä korvaamaan kotihoitoa, vaan **sillä on oma paikkansa ensimmäisten palvelujen joukossa.**
- Perhehoidon vahvistuminen ja säilyminen omana erityisenä sosiaalipalvelun muotona edellyttää sen **ominaispiirteiden tunnistamista ja vaalimista.**
- **Perhehoitaja EI ole sairaanhoitaja.**
- Hyvinvointialueiden vastuulla on varmistaa, että **perhehoitoa kehitetään perhehoitolain mukaisesti.**

Perhehoito ensimmäisenä palveluna ja/tai kotihoidon rinnalla?

- Perhehoidon paikka on tärkeää ymmärtää päätöksiä tehtäessä.
- Tavoitteellinen perhehoidon strategia turvaa perhehoidon saatavuuden riittävän ajoissa.
- Oikea-aikaisuus on ehdoton edellytys perhehoidon vaikuttavuudelle.
- Perhehoitoa tulee ajatella muita palveluja siirtävänä ja poistavana, että sen vaikuttavuus konkretisoituu.

Miten sitten tunnistetaan ja “löydetään” perhehoidosta hyötyvät?

Ovatko myöntämisen kriteerit ja prosessit selkeät?

- Suurin rooli on neuvonnan ja asiakasohjauksen prosessien toimivuudella sekä perhehoidon **vakiintumisella** osaksi rakenteita, esim. koordinoitu ja keskitetty toimintamalli.
- Käytännössä arviointi haastaa, koska oikea-aikaisuus avainasemassa.
- **Yksittäinen pisteraja ja mittari ei tavoita ihmisen elämän kokonaisuutta;** Kriteerien joustavuus.
- Ikääntyneen toiveet, yksilölliset tarpeet ja perhehoitajan valmiudet vastata niihin ovat tärkeitä.

Paras apuväline on tiedon ja ymmärryksen syventäminen!

Perhehoito on hyvin valvottua, kun se on hyvin tuettua.

- Läpinäkyvyyttä ja tukea varmistavat mm. kotihoito, kotisairaala, liikkuvat palvelut, etäyhteydet ja omaisverkosto.
- Säännölliset käynnit ja tapaamiset perhehoidon työntekijöiden kanssa.
- Perhehoitajan täydennyskoulutus ja työnohjaus.
- Jokaisella ikääntyneellä omatyöntekijä – rooli laadun varmistamisessa?
- Hyvän perhehoitoarjen suositukset.
- Palaute positiivista ja puhutaan ”lottovoitosta” perhehoitoon pääsyn jälkeen.

Perhehoidolla voidaan tukea kotona asumista!

- Toimintakyky vahvistuu yhdessä aktiivisesti arjessa tehden.
- Samana pysyvä perhehoitaja luo turvaa.
- Ravitsemustaso paranee.
- Kaatumisen riskit pienenevät.
- Mieliala nousee ja turvattomuus vähenee.
- Arjen ja elämänhallinta paranee.
- Vuorokausirytmä normalisoituu.
- Lääkehoito toteutuu
- Tavallinen koti elinympäristönä on myös muistiystävällinen.

Perhehoito tukee omaishoitajia ja omaishoidettavia?

- Omaishoidettava ja -hoitaja saavat uuden elämän kumppanin, joka jakaa arkea sekä vastuuta perheen tilanteesta.
- Omaishoitaja pääsee harrastamaan, kun voi jakaa vapaansa useammalle päivälle.
- Omaishoitaja käyttää vapaansa, kun sijaisjärjestely mieluinen.
- Omaishoidettavaa ei tarvitse aina siirtää omasta kodista.
- Omaishoitajaksi uskaltautuu helpommin, kun saa riittävän tuen ja tiedon perhehoidon mahdollisuuksista.
- Perhehoitaja auttaa kodin asioissa molempia.

Hyviä kokemuksia palvelun järjestämisestä

- Jonot palveluihin ovat lyhentyneet huomattavasti.
- Palvelujen odotusajat ovat lyhentyneet merkittävästi.
- Raskaampien palveluiden tarve on siirtynyt tai poistunut.
- Kohtaamattomien palvelujen määrä laskee ja pyöröovi pysähtyy.
- Omaishoitotilanteet eivät ole niin raskaita ja omaishoitajuus kiinnostaa useammin.
- Kotihoidon kuorma vähentynyt ja kotihoito sekä muut hoitotyön ammattilaiset kokevat perhehoidon tärkeänä kumppanina hyvän elämän mahdollistamisessa.

Esimerkkejä siitä, miten perhehoitoa on saatu lisättyä

- Alueen päätöksenteko ja johto sitoutuvat alueellisiin strategioihin PH:n vahvistamiseksi.
- Koko asiakkaita ohjaava henkilöstö on perehdytetty tunnistamaan perhehoidosta hyötyvät.
- Henkilöstö tietää perhehoidon vaikuttavuuden ja osaavat hyödyntää sitä.
- Prosessit on hiottu kuntoon.
- Perhehoitajien kalenterit sitoudutaan täyttämään.
- Rekrytointi on jatkuvaa.
- Valmennukset säännöllisesti.

Perhehoidolla voidaan

- Ratkaista monia tilanteita, joihin ei muilla palveluilla löydy sopivaa ratkaisua.
- Saada yhteistyöllä palvelut ja tekijät riittämään.
- Järjestää tukea ja turvaa yhdistelemällä monia perhehoidon muotoja sekä muita palveluja.
- Viedä palveluja ja turvata asumista, sekä elinkeinoja myös haastaville alueille.
- Tehdä monella tavalla vaikuttavia ratkaisuja.
- Katsoa tulevaisuuteen luottavaisemmin; tässä on loistava ratkaisu ja mahdollisuus.

Perhehoidon vahvistumiseksi tarvitaan

- Perhehoitolain päivittäminen
- Kansallinen perhehoidon strategia
- Alueelliset tavoitteelliset perhehoidon strategiat
- Toimivat asiakasohjausprosessit työkaluineen
- Hyvät toimintaedellytykset perhehoitajille ja perhehoidolle!
- TIETOA ja TUNNETTUUTTA!

Two elderly men are standing outdoors, looking upwards with expressions of hope and anticipation. The man on the left is wearing a red and white Adidas jacket and a green cap. The man on the right is wearing a blue and white jacket with a 'Rukka' logo and a dark cap. They are standing in front of a light-colored building with a window and a tree with red berries.

Katse tulevaisuuteen!

Tarvitaan rohkeutta ajatella ja toimia uudella tavalla!

- tiedon ja ymmärryksen lisääminen, sekä asenteiden ”kääntäminen” on yhteinen tehtävä!
- Perhehoito ei istu suoraan entisiin palveluvalikoihin ja rakenteisiin!

Perhehoidon lisääminen on
valinta!

Se on myös arvovalinta!

Pian Suomen halutuin palvelu!

Perehdy perhehoitoon!

Kansallinen AVOIMET PERHEKODIT-päivä
25.9.2026

TILAA omalle alueellesi maksuton
”Avaimia onnistuneisiin perhehoidon
sijoituksiin”- tietoisu!

- Seuraa Perhehoitoliittoa somessa
- Tilaa Perhehoitoliiton uutiskirje!

Mahtavan tietopankin ja koulutuksia aiheesta löydät:
www.perhehoitoliitto.fi

Kiitokset
mielenkiinnostanne
perhehoitoa kohtaan!

Sanna.kosonen@perhehoitoliitto.fi

Puh. 040 3101442

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. The table is set with teacups, saucers, and a three-tiered stand with small cakes. Large windows in the background let in bright light, and there are green plants on the left. The text 'Ikäihmisten perhehoidon tilannekuva Suomessa' is overlaid in white, centered, with a horizontal line below it.

Ikäihmisten perhehoidon tilannekuva Suomessa

Katja Ilmarinen

Ikäihmisten perhehoidon tilannekuva

Ikäihmisten perhehoidon
seminaari 6.3.2026

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos
Katja Ilmarinen

Aineisto: kysely hyvinvointialueille

- Ikäihmiset: 65 vuotta täyttäneet henkilöt, toimeksiantosuhteinen perhehoito.
- Kysely lähetettiin hyvinvointialueille (ml. Hgin kaupunki) toukokuussa 2025, ja arviota kysyttiin pääasiassa vuoden 2024 tilanteesta. Kysyttiin mm.
- Kaikki hyvinvointialueet vastasivat kyselyyn.
- Vastaajina olivat ikäihmisten perhehoidon työntekijät, ja enemmistö vastauksista oli työryhmän tai työparin näkemys asiasta.
- Selvitys tehtiin STM:n ja THL:n yhteisrahoituksella, ja yhteistyössä Perhehoitoliiton kanssa.

Työpaperi 7/2026

lääkkäiden perhehoidon yleisyys ja toimintakäytännöt hyvinvointialueilla 2024

Katja Ilmarinen, Laura Hietapakka, Anna-Mari Aalto

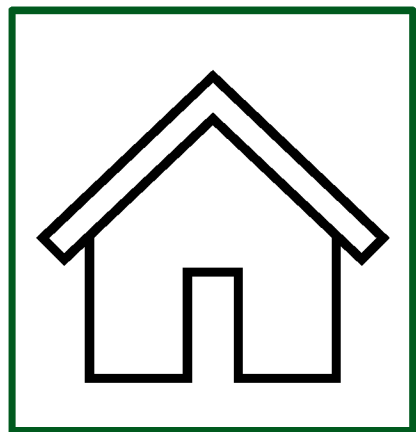
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-657-8>

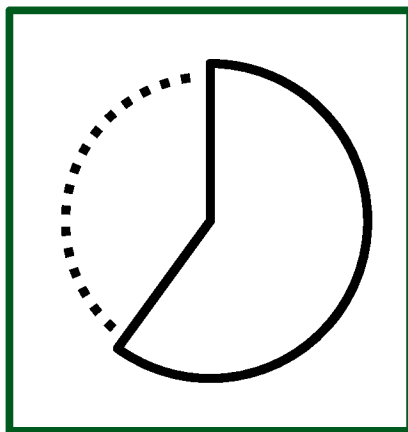
Ikäihmisten perhehoito lukuina 2024

Asiakkaat perhehoidon muodoissa

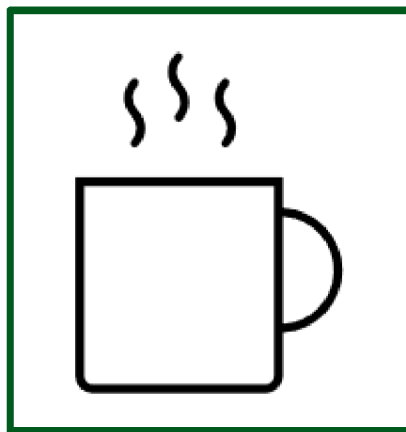
Asuminen
perhekodissa

Asiakkaita 480

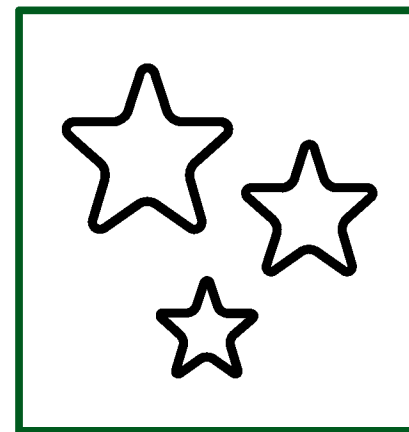
Osa-vrk
perhekodissa

Asiakkaita 370

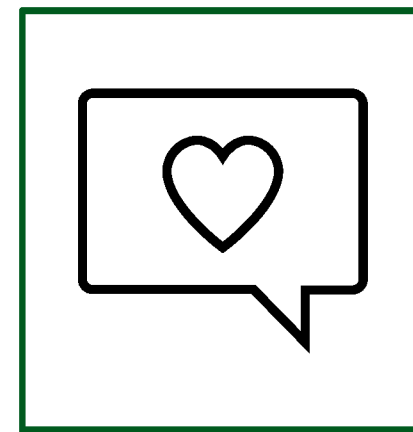
Lyhytaikaisesti
perhekodissa

Asiakkaita 1520

Kiertävä perhehoitaja,
ympäri-vrk

Asiakkaita 140

Kiertävä
perhehoitaja, osa-vrk

Asiakkaita 1970

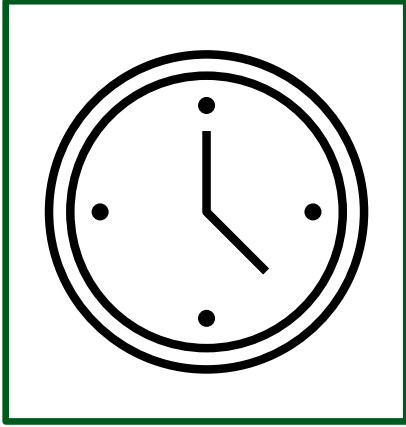

Yht. 2370

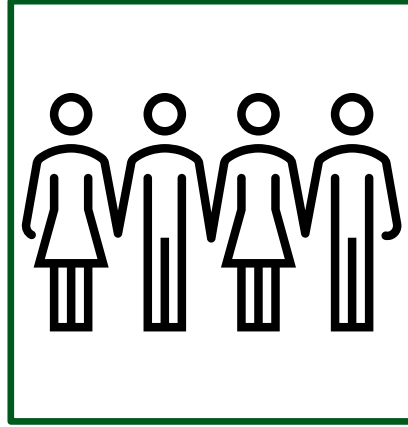

Yht. 2110

Asiakkaat perhehoidon muodoissa

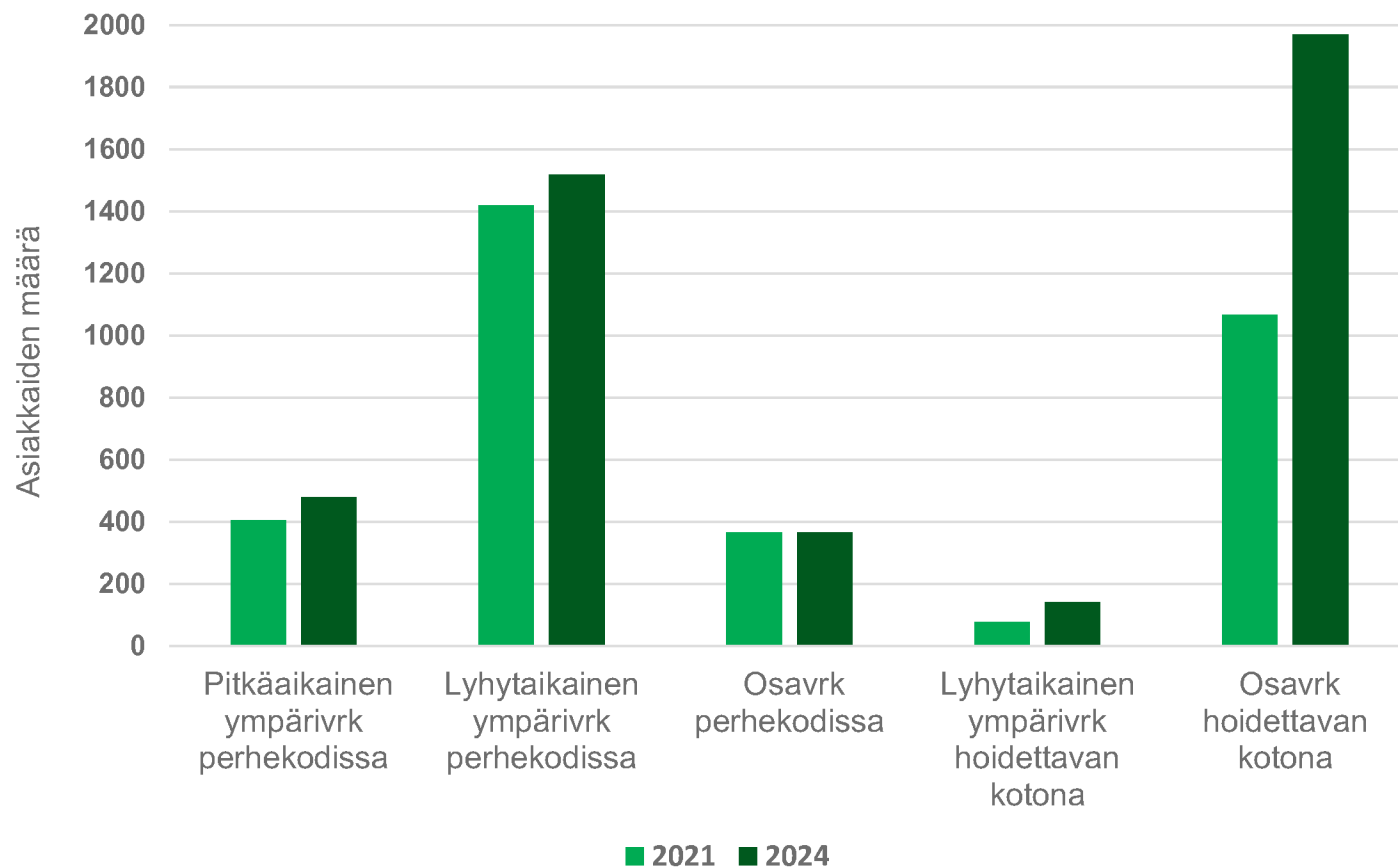
Päivystyksellinen
perhehoito

Ryhmämuotoinen
perhehoito

Pilottivaiheessa

Asiakkaat perhehoidon muodoissa 2021 - 2024

Perhehoitoa saa noin
4500 ikäihmistä
(3300 v. 2021)

Erityisesti
kiertävän
perhehoitajan
asiakasmäärä
kasvanut

Hyvinvointialue	Perhe kodit, kpl	Kiertävät perhe- hoitajat, hlöä
Etelä-Karjala	4	80
Etelä-Pohjanmaa	4	51
Etelä-Savo	26	194
Helsingin kaupunki	4	0
Itä-Uusimaa	1	5
Kainuu	3	3
Kanta-Häme	11	49
Keski-Pohjanmaa	2	13
Keski-Suomi	16	15
Keski-Uusimaa	13	16
Kymenlaakso	3	26

Hyvinvointialue	Perhe kodit, kpl	Kiertävät perhe- hoitajat, hlöä
Lappi	9	14
Länsi-Uusimaa	0	32
Pirkanmaa	57	51
Pohjanmaa	0	0
Pohjois-Karjala	26	35
Pohjois-Pohjanmaa	28	55
Pohjois-Savo	9	15
Päijät-Häme	6	15
Satakunta	13	42
Vantaa ja Kerava	6	18
Varsinais-Suomi	10	18

**Yhteensä
perhekoteja 251
kiertäviä 747**

Ikäihmisten perhehoidon käytäntöjä hyvinvointi- alueilla

Onko perhehoitajien rekrytointi helppoa?

Perhekodeissa toimivien perhehoitajien rekrytointia pidettiin vaikeahkona

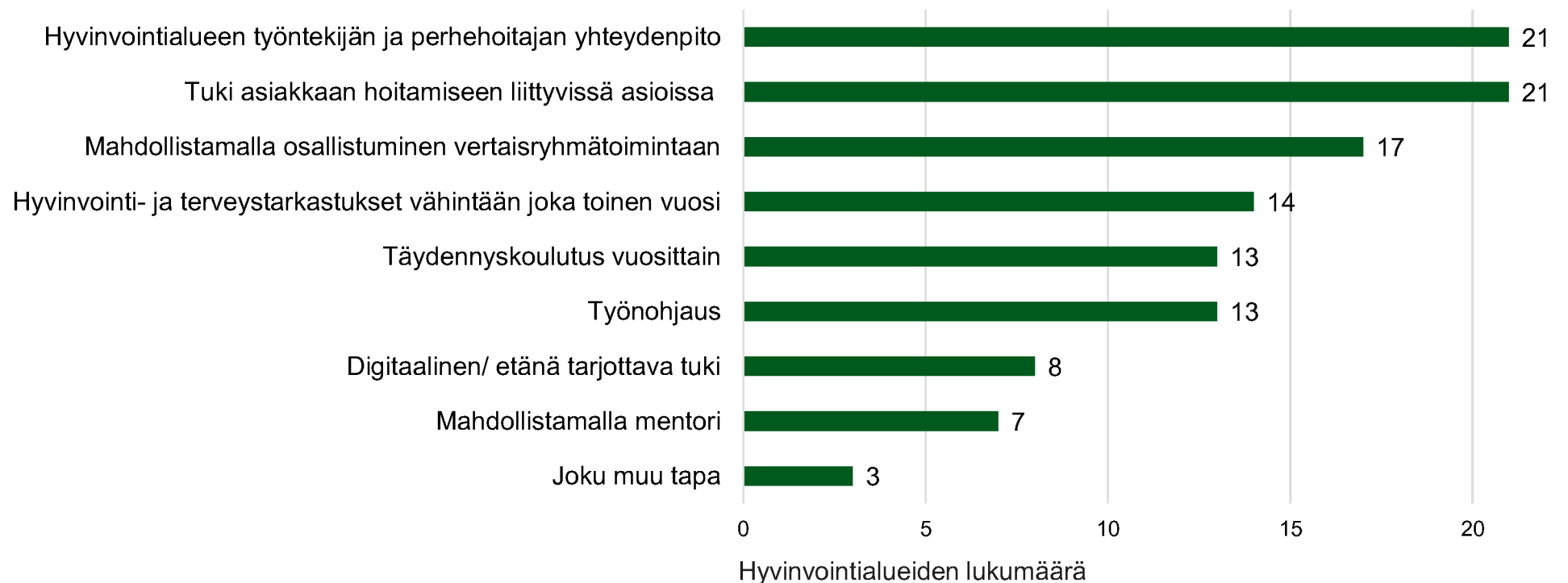
Mutta kolmannes vastaajista oli sitä mieltä, että rekrytointi perhekotiin oli helppoa.

Kiertävien perhehoitajien rekrytointi koettiin helpommaksi

Noin kaksi kolmesta vastaajista oli sitä mieltä, että kiertävien perhehoitajien rekrytointi oli helppoa.

Perhehoitajan osaamisen ja hyvinvoinnin tukeminen hyvinvointialueilla

Lähes kaikilla hyvinvointialueilla oli perhehoidon koordinaattori, ja kaikilla alueilla oli nimettynä vastuutyöntekijä perhehoitajalle jokaista iäkästä hoidettavaa kohden.

Onko vaikeuksia löytää kriteerit täyttäviä asiakkaita perhehoitoon?

Noin puolet vastaajasta oli sitä mieltä, että **perhekodissa** tapahtuvaan perhehoitoon oli vaikea löytää asiakkaita.

Kiertävä perhehoitaja: lyhytaikaiseen, ympärivuorokautiseen hoidettavan kotona annettavaan perhehoitoon oli vaikeuksia löytää kriteerit täyttäviä asiakkaita kolmanneksen vastaajista mukaan, saman verran oli eri mieltä väittämän kanssa ja kolmannes ei ottanut kantaa.

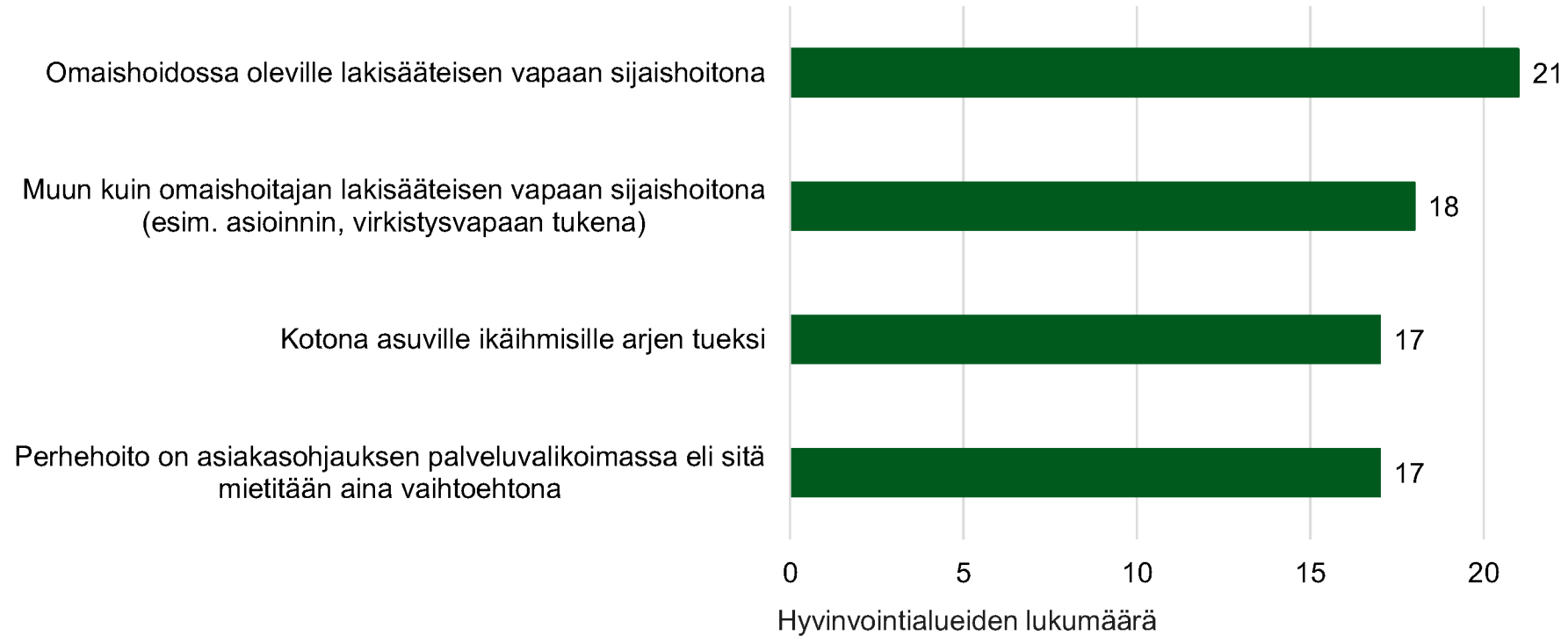

Kiertävä perhehoitaja: osavuorokautiseen perhehoitoon hoidettavan kotona löytyi helpoimmin asiakkaita, vain neljännes vastaajista arvioi, että asiakkaita oli vaikea löytää.

Perhehoito iäkkäiden palveluissa

Perhehoito sote-palveluissa

Mitä palvelua perhehoito perhekodissa tai kiertävä perhehoitaja on täydentänyt?

	Osavuorokautinen tai lyhytaikainen perhehoito perhekodissa	Kiertävä perhehoito
Kotihoito	12	11
Yhteisöllinen asuminen	1	1
Omaishoito	20	20
Kuntouttava päivätoiminta	5	6
Joku muu	3	2

Joku muu: Kriisipaikka, kotiutuminen sairaalasta,
lyhytaikaishoito,
sosiaalista kanssakäymistä tukevat palvelut

Perhehoidon palveluihin

vaikutus muihin iäkkäiden

Palvelu	Vähentänyt paljon tai jonkin verran	Ei ole ollut vaikutusta	Lisännyt paljon tai jonkin verran
Kotihoidon käyntejä	17	3	0
Tukipalvelujen käyttöä	10	10	0
Hälytyksien tai päivystyksen käyttöä	13	6	0
Yhteisöllistä asumista	9	9	0
Omaishoitoa	2	13	4
Muuta palvelua	3	2	0

Väh muuta: lyhytaikainen ympäri-vrk palveluasuminen

Ikäihmisten perhehoidon kehitysnäkymät

	Asiakkaiden määrä perhekodissa			Hoidettavan kotona	
	Pitkäaikaisesti ympäri-vrk	Lyhytaikaisesti ympäri-vrk	Osa-vrk	Kiertävien perhehoitajien asiakkaiden määrä	Päivystyksellinen perhehoito
Lisätä	21	21	17	20	8
Pitää nykyisellä tasolla	0	0	2	0	0
Vähentää	0	0	0	1	0
Ei ole tavoitetta	0	0	2	1	13

Tulosten tarkastelua ja ehdotuksia jatkoon

Yhteenveto 1/2

- Suomessa 250 ikäihmisten toimeksiantosuhteista perhekotia 2024, ei muutosta 2021. Kiertävien perhehoitajien määrä kasvanut paljon verrattuna 2021.
- Perhehoidossa aiempaa enemmän ikäihmisiä (n. 4 500 henkilöä, vrt. 3300 v. 2021).
- Perhehoidon asiakkuudet painottuu yhä vahvemmin lyhyt- tai osa-aikaiseen perhehoitoon, erityisesti hoidettavan kotona. Kymmenys asiakkaista asui perhekodissa.
 - Turvataan kaikkien (ja uusien) muotojen kehittyminen myös jatkossa.
- Iäkkäiden perhehoitoa on lähes kaikilla hyvinvointialueilla (ja yhdellä valmennukset käynnissä).
- Alueilla erilaiset perhehoidon profiilit eli muotojen yleisyys vaihtelee paljon.
- Perhehoidon saatavuudessa isoja eroja alueiden välillä.

Yhteenveto 2/2

- Perhehoitajien rekrytointi perhekoteihin koettiin haastavaksi ja asiakkuuskriteerit täyttävien ikäihmisten löytyminen koettiin vaikeaksi, **mutta** ei kaikkialla
 - Osalla alueista rekrytointikäytännöt toimivat hyvin ja perhehoitajuutta tuetaan riittävästi, se koetaan houkuttelevana, sekä hyvin toimivia sijoituskäytäntöjä, ”rima” perhehoitoon on oikealla korkeudella.
- Iäkkäiden perhehoidolla on paikka palveluissa: erityisesti omaishoidon tukipalveluna, myös tukena kotona asumiseen, ja koti kun yksin asuminen ei enää onnistu.
- Perhehoito näyttää vähentävän kotihoidon, hälytysten, päivystyksen ja tukipalvelujen käyttöä.
- Lunastanut odotukset tarpeiden mukaan kehittyvänä palveluna: uusia muotoja, kuten päivystyksellinen ja ryhmämuotoinen perhehoito.
- Ikäihmisten perhehoidon asiakasmäärän kasvua tavoitellaan kaikilla alueilla.
 - Tarvitaan hv-alueiden keskinäistä tiedonvaihtoa ja kansallista ohjausta, jotta hyvät ideat leviävät ja asiakkaiden yhdenvertaisuus vahvistuu.

Kiitos mielenkiinnosta!

Työpaperi 7/2026

lääkkäiden perhehoidon yleisyys ja toimintakäytännöt hyvinvointialueilla 2024

Katja Ilmarinen, Laura Hietapakka, Anna-Mari Aalto

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-657-8>

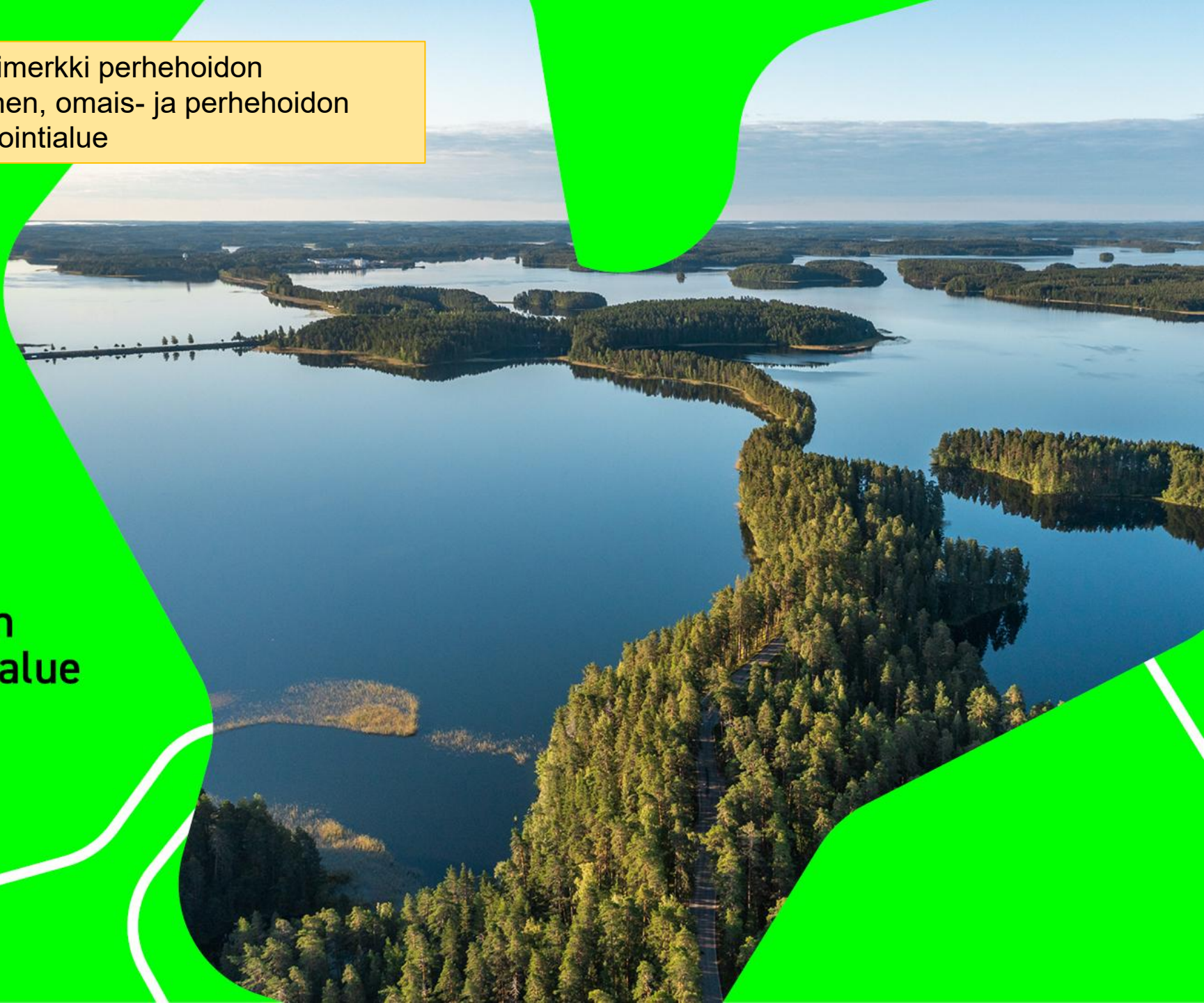
Mitä meillä saavutettu? Eloisan esimerkki perhehoidon vaikuttavuudesta

Sarianna Maaranen

Mitä meillä saavutettu? Eloisan esimerkki perhehoidon vaikuttavuudesta Sarianna Maaranen, omais- ja perhehoidon koordinaattori, Etelä-Savon hyvinvointialue

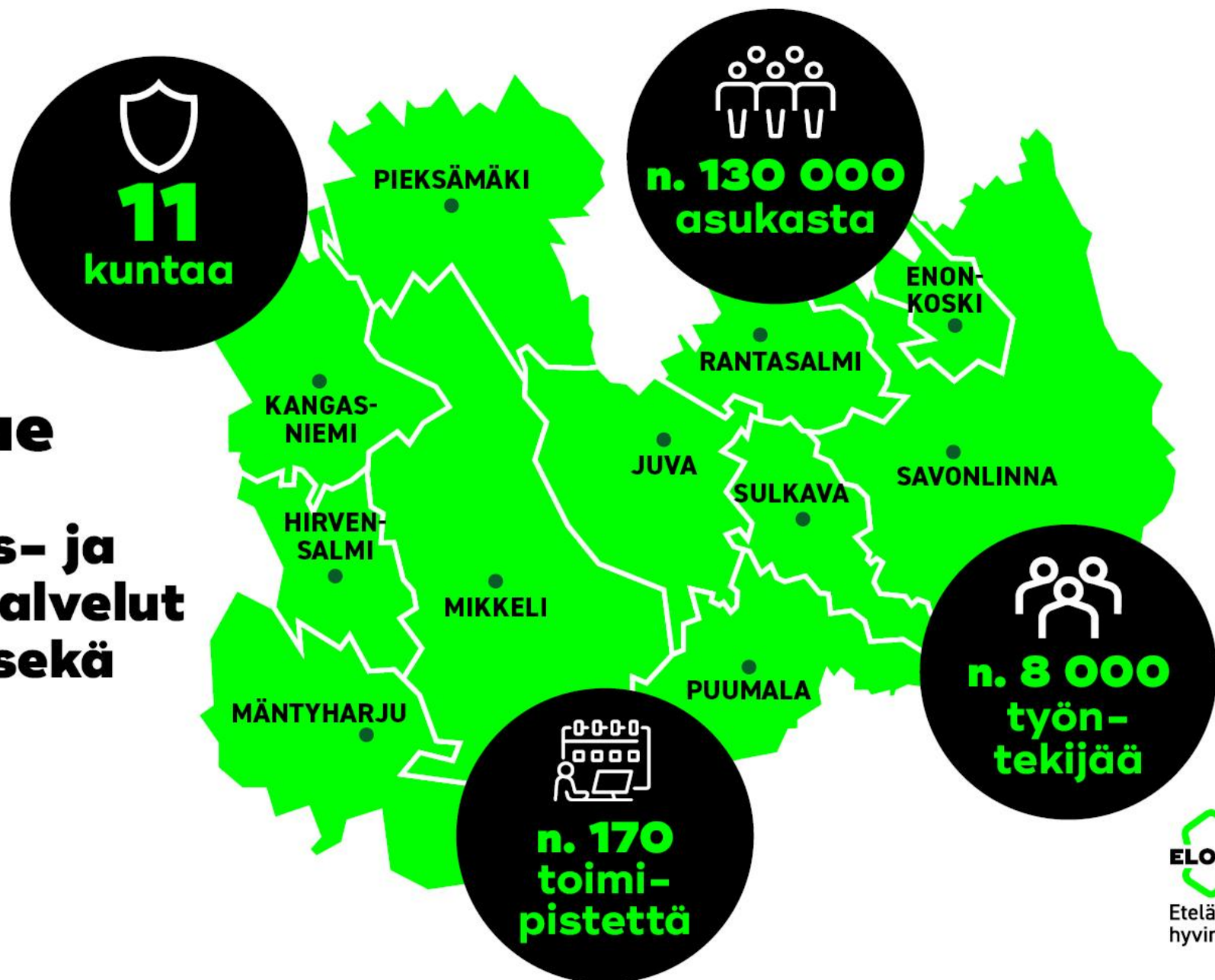
ELOISA

Etelä-Savon
hyvinvointialue

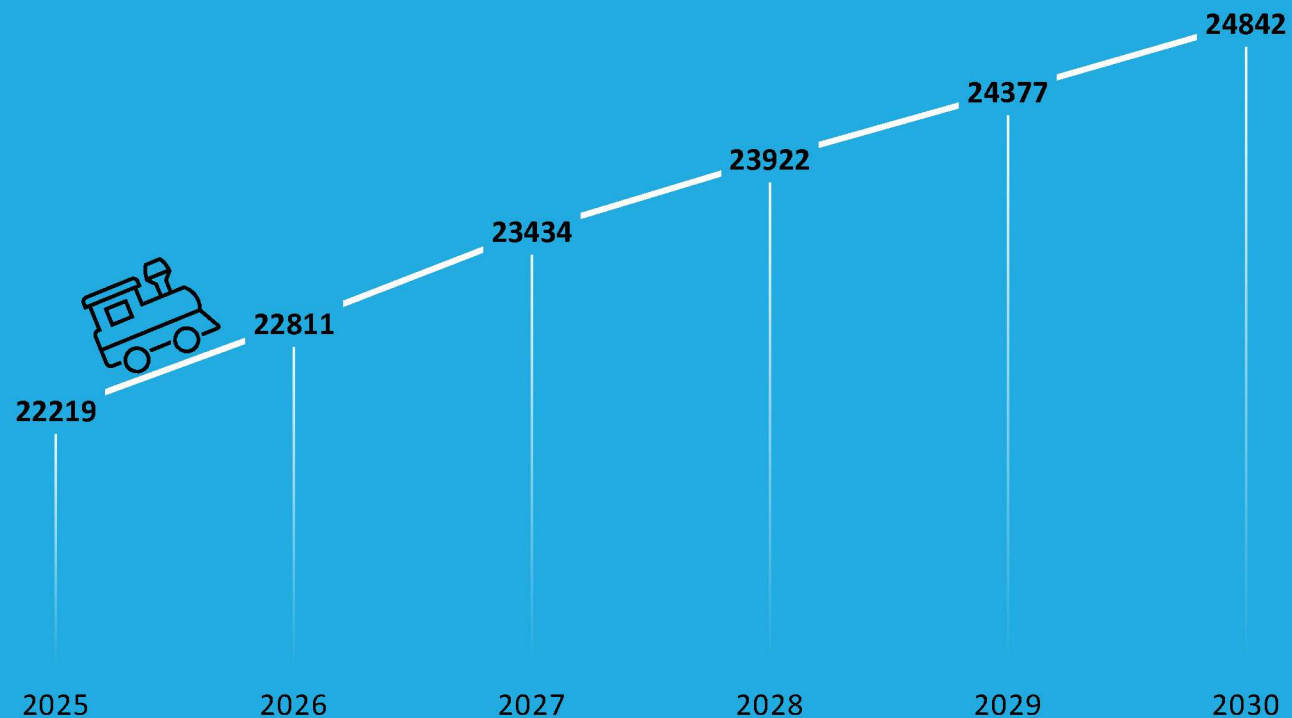

Etelä-Savon hyvinvointialue

**Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimen palvelut
eteläsavolaisille sekä
kausiasukkaille.**

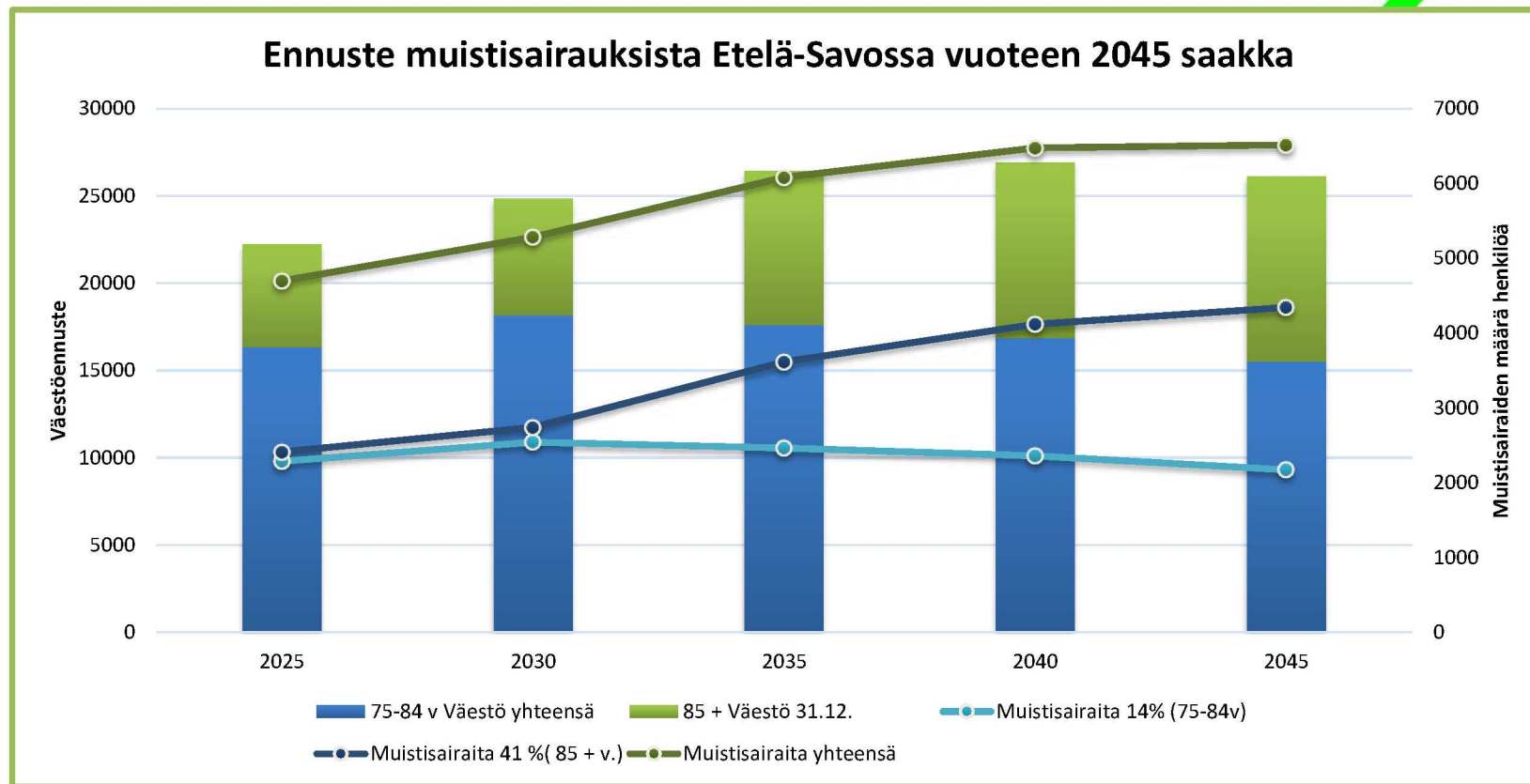
ELOISAN ALUEEN VÄESTÖENNUSTE - YLI 75-VUOTIAIDEN MÄÄRÄ

Väestöennusteen
(Tilastokeskus, 2024)
mukaan viidessä
vuodessa Eloisan alueen
yli 75-vuotiaiden määrä
tulisi kasvamaan yli 2600
henkilöllä.

Jos emme valmistaudu,
pysymmekö raiteilla?

Muistisairauksien määrän ennakoitu kehitys

Diagnosoituja muistisairauksia Eloisan alueella vuoden 2025 alussa oli n.2900 henkilöllä.

Ikääntyneiden palvelut

**2000
eloisalaista**

**Ikäystävällisessä
Etelä-Savossa on
hyvä ja turvallista
elää.**

**Etelä-Savon
hyvinvointialue**

Ikääntyneiden palvelut 1.1.2026

Säännöllisen palvelun piirissä reilut 12 600 asiakasta eri palveluissa, määrä kasvaa vuosittain

**n. 1900
ammattilaista**

Niina Kaukonen
Toimialajohtaja

TA 2026:

Tuotot: 49.5 Me
Kulut: 195,3Me
(hk-kuluja) 110,1 Me
Palveluost.:77,5 Me
Kate: 155.9 Me

ARJEN TUKI- JA ETÄPALVELUT

Jaana Koinsaari
Palvelualuepäällikkö
Esihenkilöitä 3
Työntekijöitä n. 250
Tuotot: 3.7 Me
Kulut: 32 Me

KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT

Päivi Huttunen
Palvelualuepäällikkö
Esihenkilöitä 22
Työntekijöitä n. 771
Tuotot: 8.9 Me
Kulut: 44.9 Me

ASUMISPALVELUT Päivi Kauppinen

Palvelualuepäällikkö
Esihenkilöitä 21 (+1
MannerHelmi huhtikuu)
Työntekijöitä n. 756
Tuotot: 25.8 Me
Kulut: 108,7 Me

GERIATRINEN OSASTOPALVELU

Sanna Luokkamäki
palvelualuepäällikkö
Esihenkilöitä 6 (2 varahk)
Työntekijöitä n. 105
Tuotot: 890te
Kulut: 9.6 Me Me

Lääkäripalvelut (ikäntyneiden palvelut)

Riikka Kettunen, hallinnollinen
ylilääkäri

Ikäystävällinen Etelä-Savo

Arjen tuki- ja etäpalvelut

Neuvonta, ohjaus ja
palvelutarpeen arviointi

Kotiin annettavat
tukipalvelut

Tukeva ja räätälöity
omaishoitopalvelu

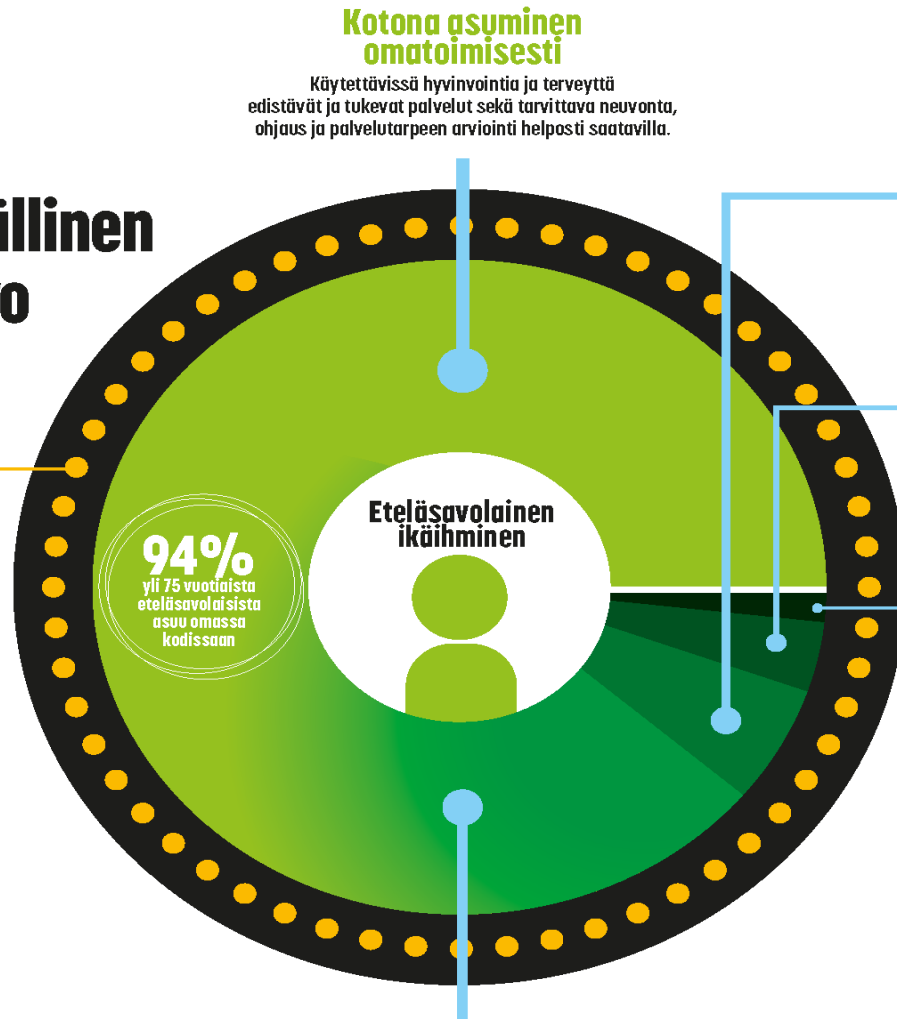
Kiertävä perhehoito

Ikäneuvolat

Vahva geriatrinen ja
gerontologinen osaaminen

Veteraani- ja
sotainvalidipalvelu

Monipuoliset ja
käyttäjystävälliset
digitaaliset- ja etäpalvelut

Kotona asuminen omatoimisesti

Käytettävissä hyvinvointia ja terveyttä
edistävät ja tukevat palvelut sekä tarvittava neuvonta,
ohjaus ja palvelutarpeen arviointi helposti saatavilla.

Perhehoito

Tavoitteena on tukea jokaisen omannäköistä,
virikkeellistä ja yksilöllistä arkea. Tarvittavat
kodinomaisessa ympäristössä.

Yhteisöllinen asuminen

Tavoitteena on tukea jokaisen omannäköistä,
virikkeellistä ja yksilöllistä arkea. Tarvittavat
palvelut tuotetaan kotiin annettavina
palveluina.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Asukkaalle tarjolla ympärivuorokautinen
jatkuva hoito, hoiva ja huolenpito elämän
loppuun asti.

Osallisuutta, turvallisuutta ja toimintakykyä tukeva hyvinvoinnin malli

Kotona asuminen tukipalveluja hyödyntäen

Kotona pärjäämistä edistetään mm. turvallisuuden ja liikkumisen tuella
• ikäystävällisillä asumisen ratkaisuilla • arkkikuntoutuksella
• päivätoiminnoilla • kotiin tuotavilla tukipalveluilla ja
kotihoidolla • omaishoitajaa tukemalla

Asiakkaiden tarve
ratkaisee,
arvioidaan vuosittain.

Alueellinen
hyvinvointi-
suunnitelma 2026-
2029, jossa
ikäntyneen väestön
osuus

Ikääntyneiden palveluiden palveluportaat

SOITTO
015 211 557

ENSISIJAISET PALVELUT

- Ohjaus, neuvonta ja palveluohjaus
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE alusta)
- Ikäneuvola
- Järjestöt, seurakunta
- Seniorien elintapaohjaus
- Arkikuntoutus
- Apuvälineet (esim. suihkutuoli, wc koroke, rollaattorit, kahvat kotiin)

TUKIPALVELUT

- Kuntouttava päivätoiminta
- Ateriapalvelut
- Turvapalvelut
- **500€/vuosi/asiakas**
- **Osavuorokautinen perhehoito**
- **Kiertävä perhehoitaja (omaishoidon tuki)**
- Etäpalvelu
- **4000 – 5000€/vuosi/asiakasta**

Kotona asumista tukevat PALVELUT

- Etäpalvelu + säänn. kotihoito (lääkeautomaatti) n. 1254 as.
- **15000€/vuosi/asiakas**
- Säännöllinen kotihoito (2430 as.) **25000€/vuosi/asiakas**
- Kotihoidon asiointipalvelu (sis. kauppapalvelun)
- Saattajapalvelu
- Kuljetuspalvelu (SHL)
- Siivouspalveluseteli
- **Perhekoti (lyhytaikainen)**
- **Omaishoitoa tukeva lyhytaikainen jaksohoito**

ASUMISPALVELUT

- **Perhekoti (pitkäaikainen) n. 1400 as. n. 40 000 e/v**
- Jaksohoito (eloisa 66 paikkaa)
- Yhteisöllinen asuminen (ei yöaikaista hoivaa) (eloisa 107 paikkaa, osto 126, sis. P-seteli) **50 000 €/vuosi/asukas**
- Ympäri vuorokautinen palveluasuminen **n. 70000€/vuosi/asukas** (eloisa: n. 657 paikkaa ja osto 1233, sis.p-seteli)

Korjausneuvonta ja asunnon muutostyöt

Ikääntyneiden kuntoutus, sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Ger. Osastot:

Yht. n. 100 paikkaa

Ka 290,57 e vrk / 105 000 /v

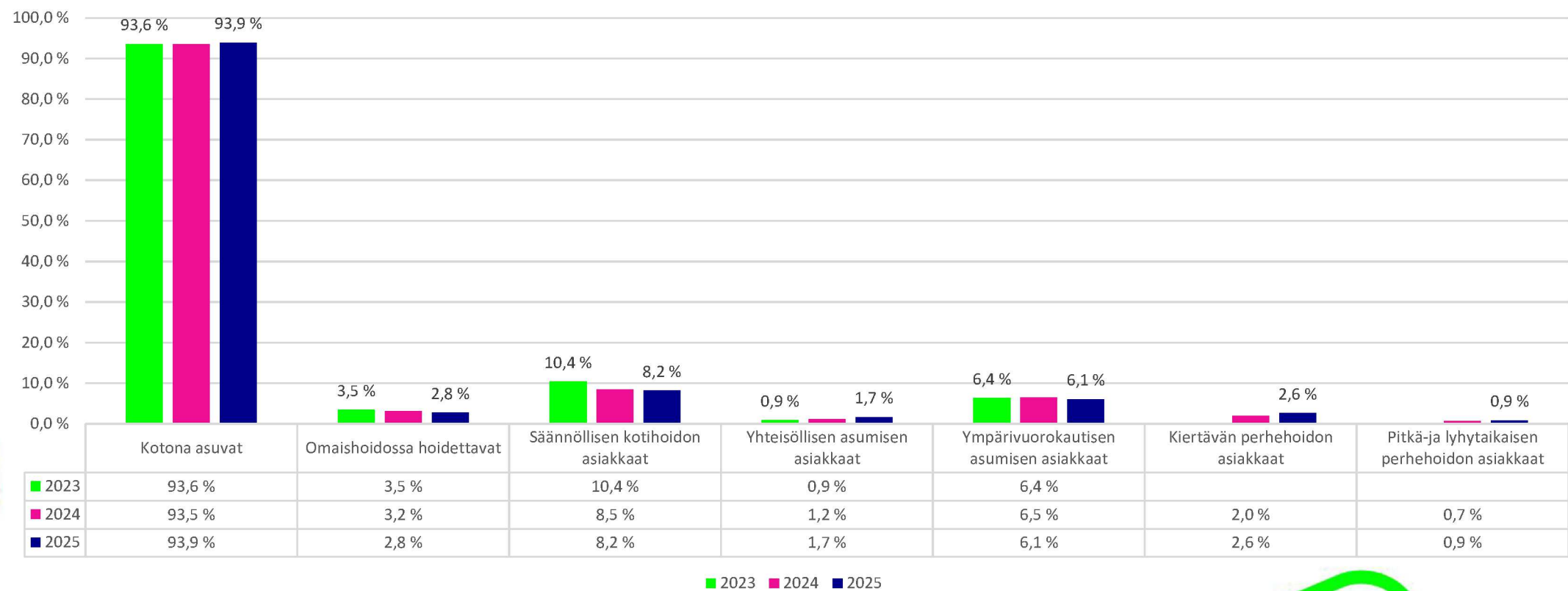
Terveyspalvelut:

Akuuttihoito

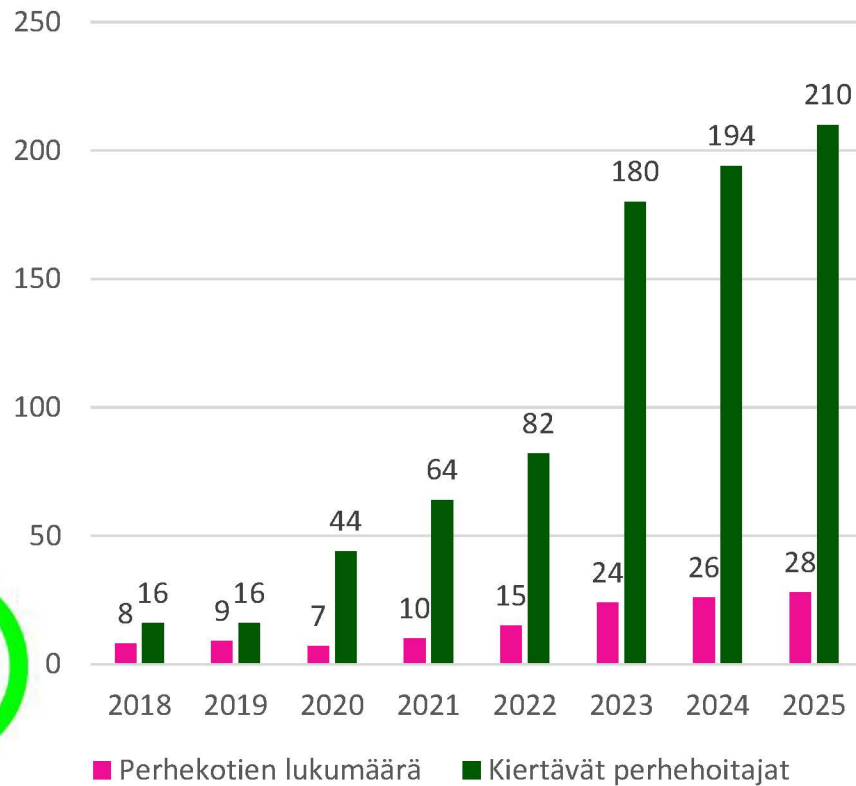
Liikkuva sairaala

75 vuotta täyttäneiden osuus eri palveluissa verrattuna vastaavaan ikäluokkaan, palvelurakenne keventynyt palvelutuotantosuosunnitelman mukaisesti

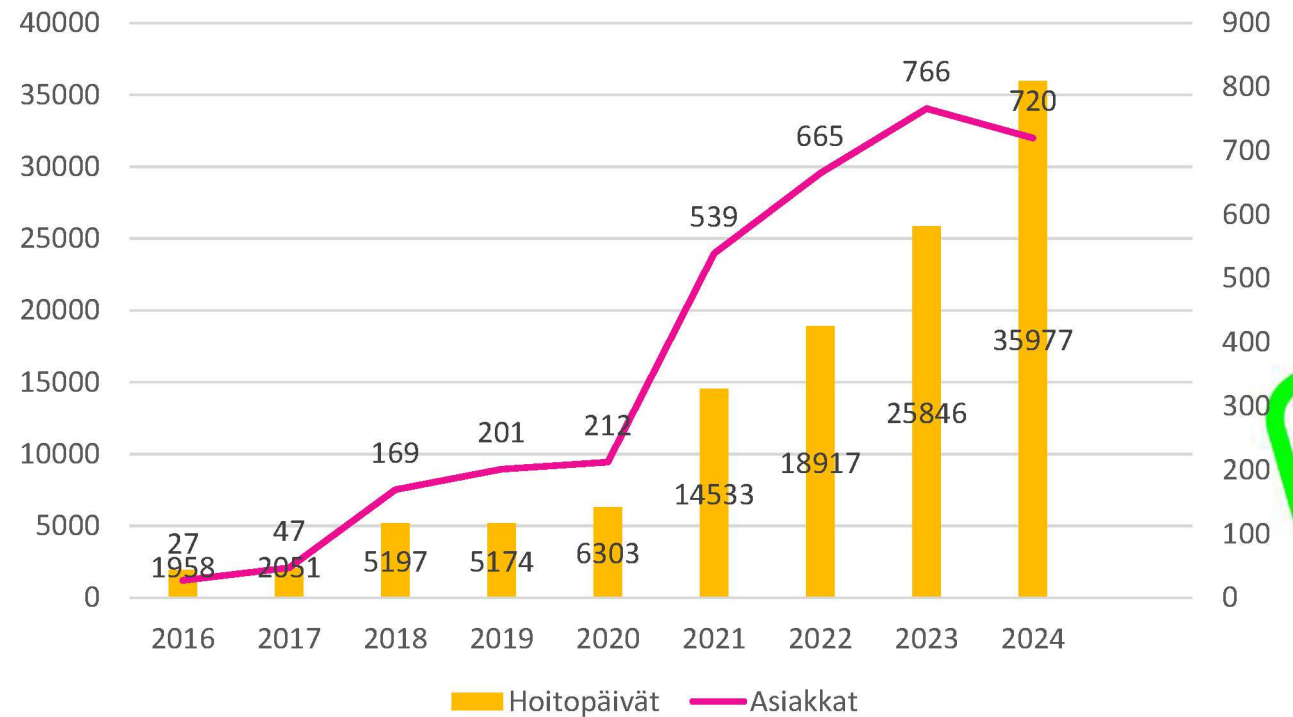
75 vuotta täyttäneiden osuus eri palveluissa verrattuna vastaavaan ikäluokkaan

Perhehoidon kehitys Etelä-Savossa

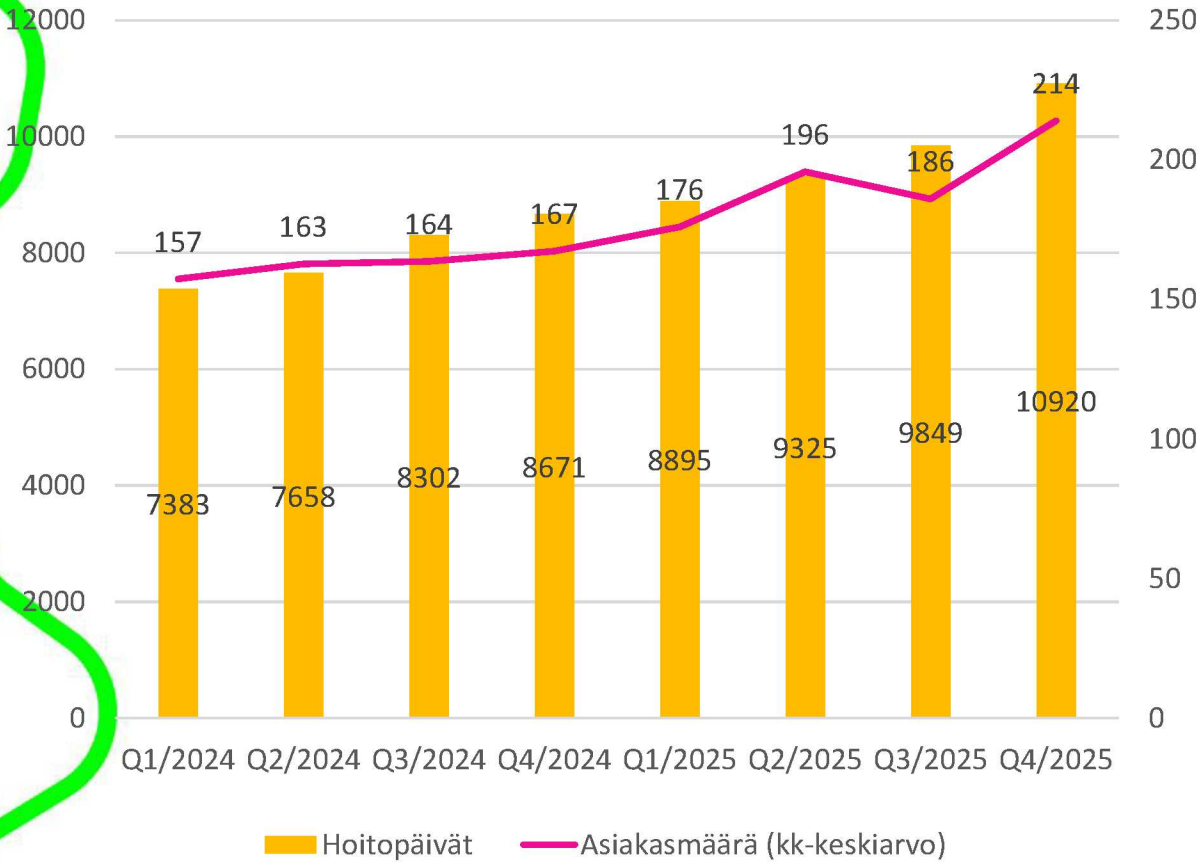

Lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen perhehoidon
pitkänäikävälän kehitys (lähde:Sotkanet)

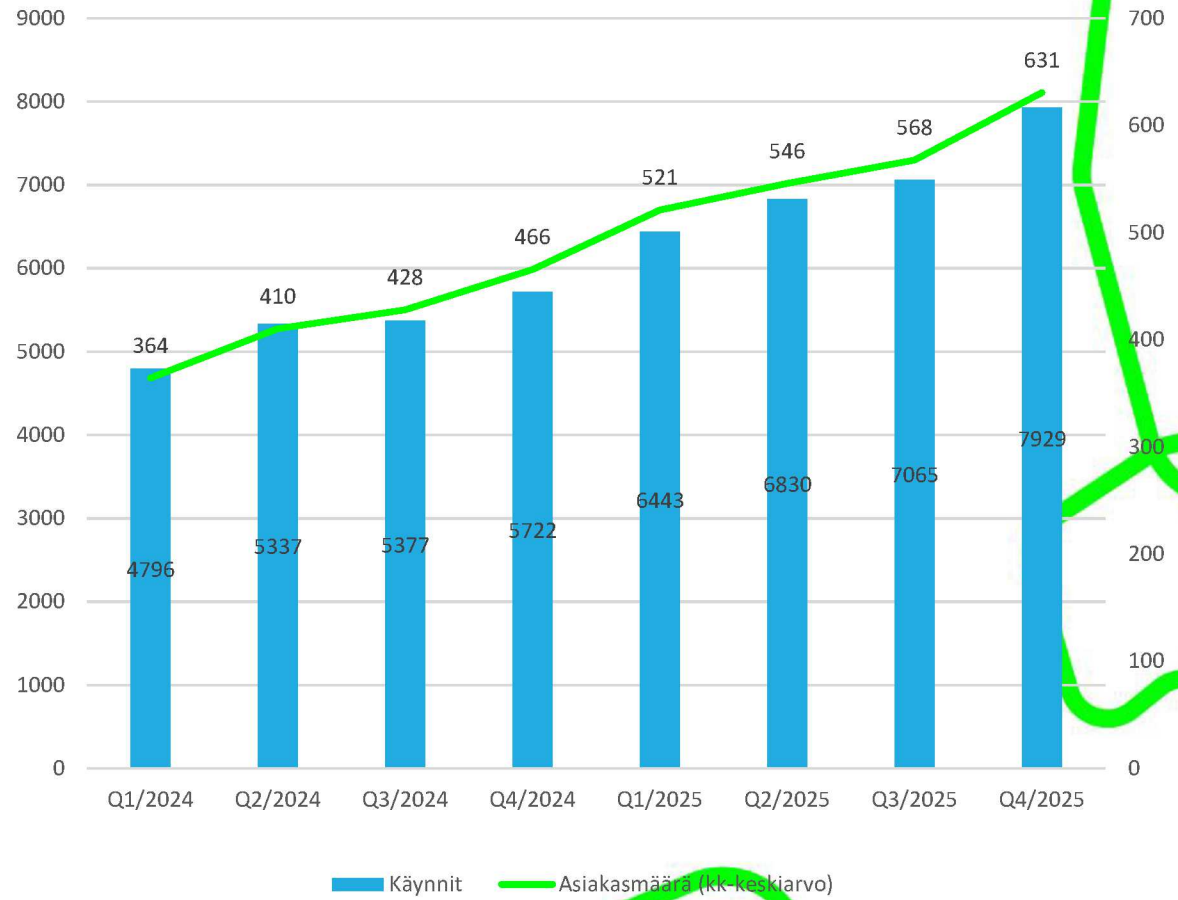

Eloisan perhehoidon kehitys kvartaaleittain 2024-2025

Lyhytaikaisen ja pitkäaikaian perhehoidon kehitys kvartaaleittain 2024-2025

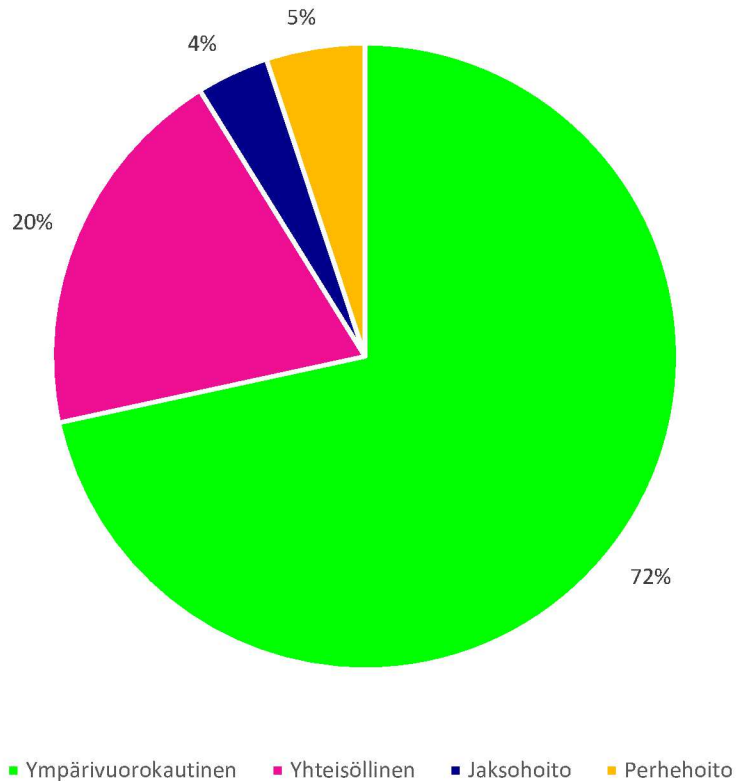

Kiertävän perhehoidon kehitys kvartaaleittain 2024-2025

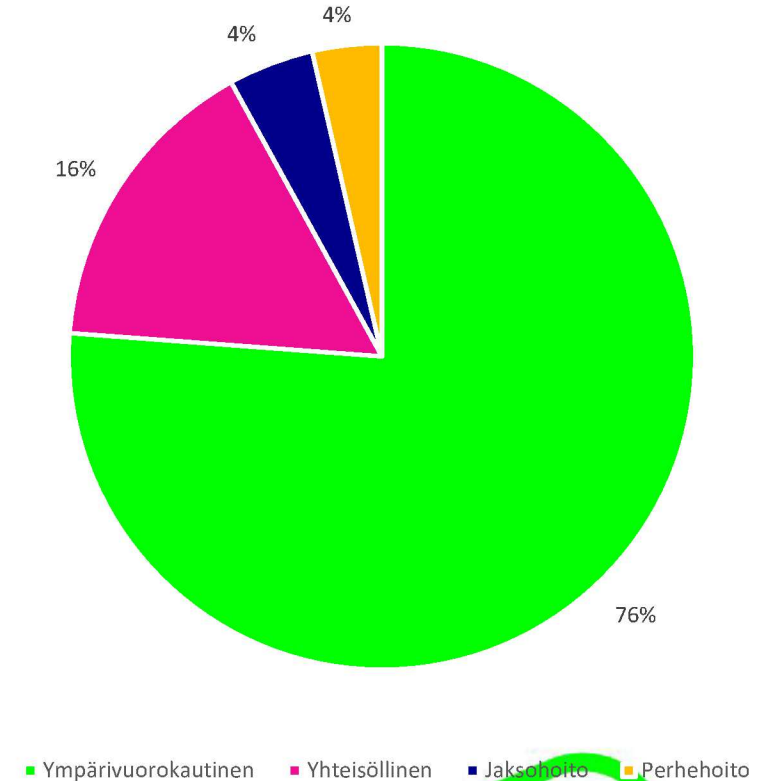

Perhehoidon hoitopäivien osuus kaikista hoitopäivistä ja hoitopäivien kustannuksista

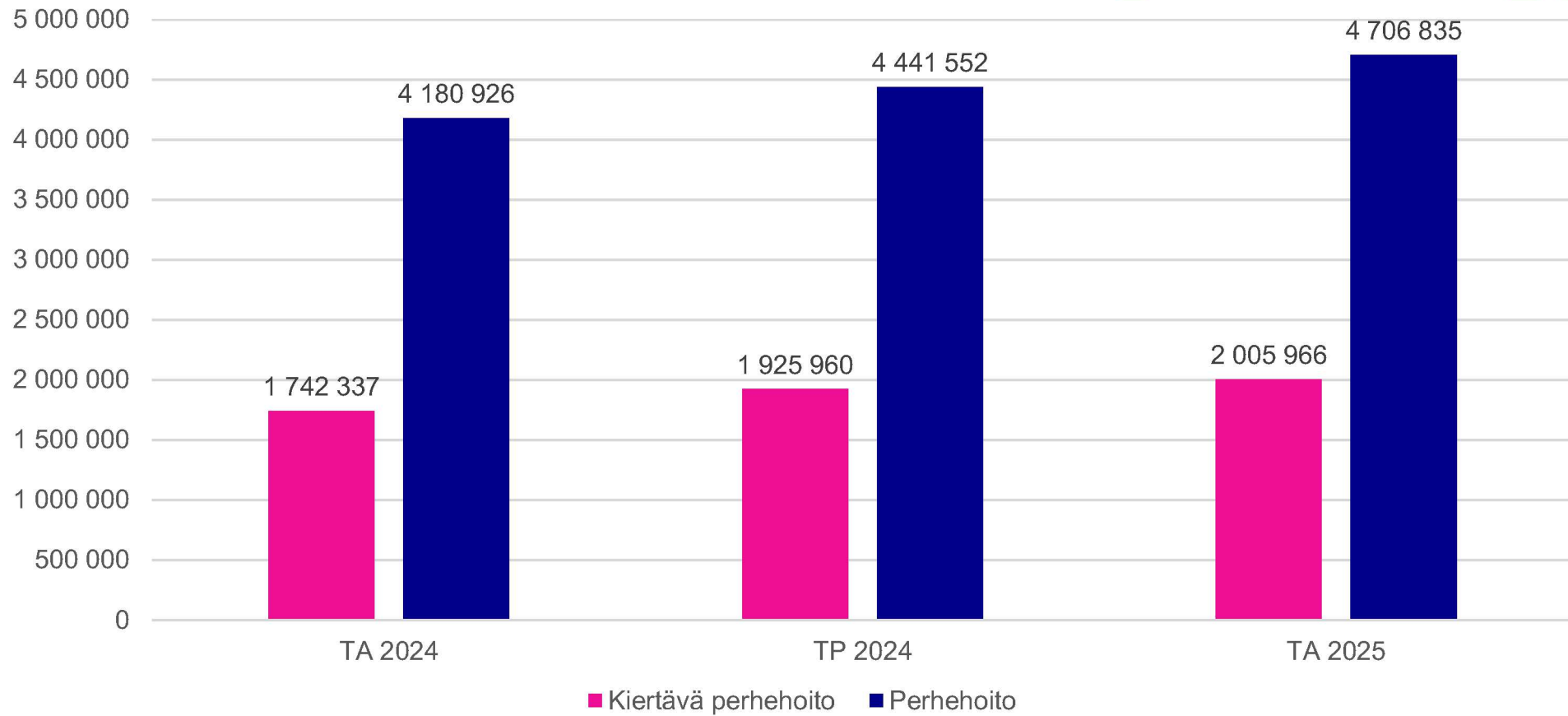
Hoitopäivien jakautuminen palveluittain

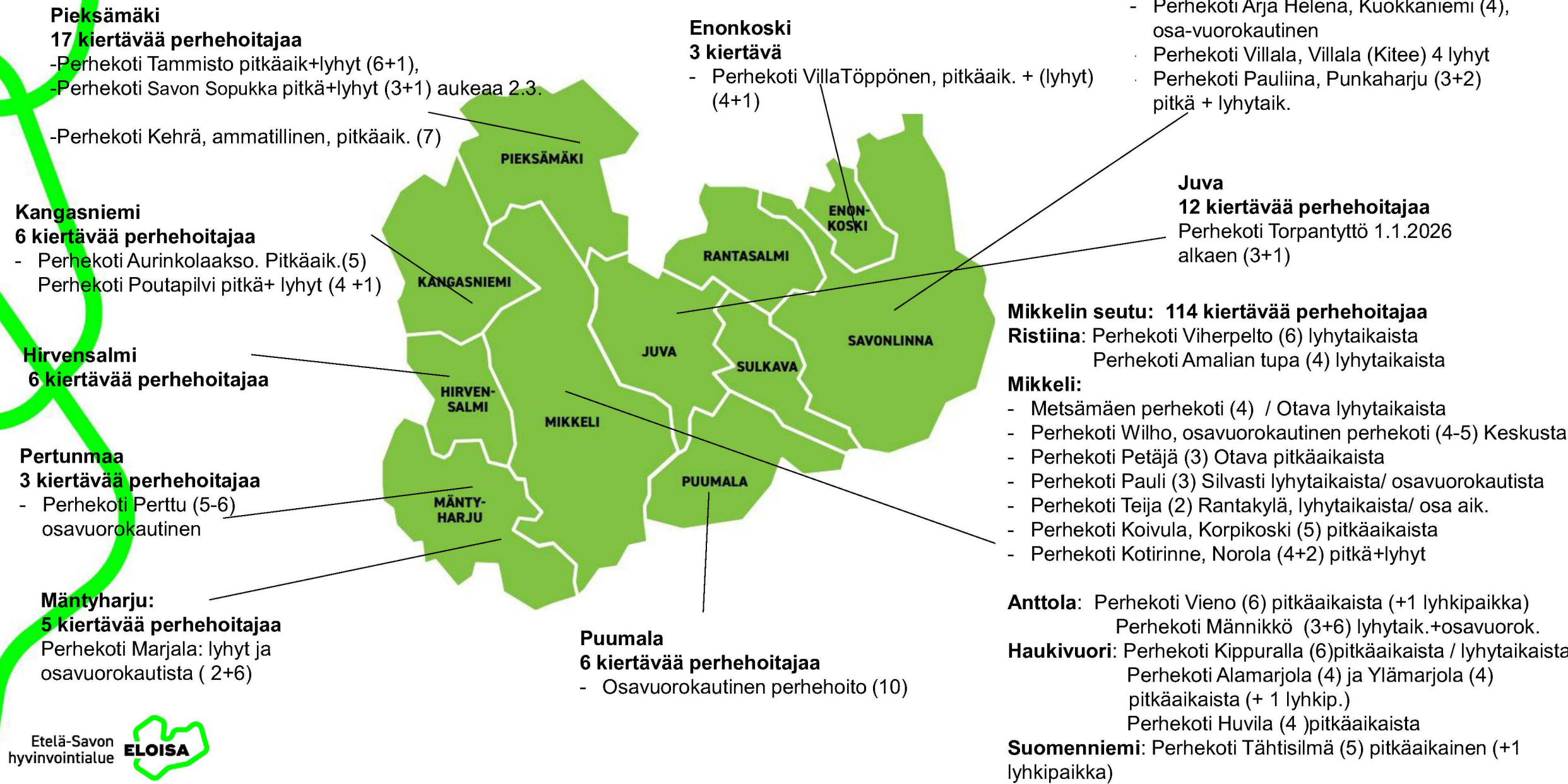
Kustannusten osuus jakautuminen palveluittain

Perhehoidon talousarvio ja toteuma 2024 sekä talousarvio 2025

ARJEN TUKI- JA ETÄPALVELUT PERHEHOITO 2/2026

Mitä vaikutuksia perhehoidon lisäämisellä on ollut?

Perhehoidon lisääminen → Palvelurakenteen keventäminen

Rakenteellinen vaikutus

- Ikääntyneiden palvelurakennetta kevennetty ja monipuolistettu
- Kotona asumisen tukea vahvistettu kehittämällä perhehoitoa
- Kiertävä perhehoito edullisempi vaihtoehto kuin kotihoito

Talousvaikutus (Q4) Laskennallinen säästö: n. 800 000 €

Perustuu:

- Hoitopäivä **35,45 € edullisempi** kuin yhteisöllisessä asumisessa
- Keskimäärin **78 asiakasta**
- **22 871 hoitopäivää**

Kokonaisvaikutus

- ✓ Hillitsee kustannusten kasvua kotihoidossa
- ✓ Hillitsee asumispalvelujen kustannusten nousua
- ✓ Tukee kustannustehokasta kasvua asiakasmäärän lisääntyessä

**Perhehoidolla
on iso merkitys
onnistuneeseen
ja tarvetta
vastaavaan
palvelu-
rakenteeseen**

Mitä vaikutuksia perhehoidon lisäämisellä on ollut?

 Perhehoito – joustava ja vaikuttava ratkaisu

 Vastaa lyhyt- ja pitkäaikaiseen tarpeeseen

- Myös **osavuorokautinen palvelu**
- Tukee arjessa selviytymistä
- Jonot ja odotusajat lyhentyneet
- Palvelut toteutuvat yli 50 % nopeammin kuin laki edellyttää

 Tehostaa palvelurakennetta

- Päivätoimintaa yhdistetty osavuorokautiseen perhehoitoon
- Monipuolistunut palvelutarjonta
- Helpottaa henkilöstö- ja paikkapulaa
- Tukee kuntien elinvoimaa
- Mahdollistaa palvelujen joustavan räätälöinnin

 Turvallinen ja kodinomainen vaihtoehto

- Painopiste erityisesti omaishoitoperheiden tukena
- Turvallinen, tuttu ja kodinomainen ympäristö
- Ratkaisu yksinäisyydestä ja turvattomuudesta kärsivälle ikäihmiselle

 Ihmisläheinen hoivamuoto

- Perhehoitaja tekee työtä suurella sydämellä
- Aikaa kuunnella ja olla läsnä
- Tukea arjen askareisiin ja osallisuuteen
- Lisää turvallisuuden tunnetta, yhteisöllisyyttä ja onnistumisen iloa
- Perhekodissa ikäihminen on **perheenjäsen**

 Mahdollisuus myös perhehoitajalle

- Työn ja perhe-elämän yhdistäminen mahdollista

Toimivan perhehoidon koordinoitumallin mahdollistavat tekijät

Omais- ja perhehoidon
koordinaattori
(kaikki perhehoidon muodot)

Perhehoidon
palveluohjaajat 2

Omais- ja perhehoidon
palvelusihteerit 2,5

Perhehoitajien tuki ja tuen järjestäminen

Yhteiset foorumit
ja vertaistuki

Mentorointi

Työnohjaus

Valmennukset /
Koulutukset / Infot
myös ammattilaisille

Terveys- ja
hyvinvointi-
tapaamiset
(ikäneuvolassa)

Mitä pitää ottaa huomioon, että perhehoito saadaan todelliseksi vaihtoehdoksi

- **Perhehoitoon ohjaututaan palvelutarpeenarvioinnin kautta**
- **Viikoittain hyvinvointialueen yhteiset ikääntyneiden asiakasohjauksen palaverit**
 - tieto vapaista perhekotipaikoista / kiertävien perhehoitajien tilanne
 - Perhehoito vakiintunut ikääntyneiden palveluissa yhdeksi vaihtoehdoksi
 - Palveluohjaajilla vankka tietämys perhehoidosta
- **Osa ohjata ja neuvoa perhehoitoon sopivia asiakkaita**
 - Perhehoidon koordinaattorin / perhehoidon palveluohjaajien tuki
 - Valmennuksen kautta tunnetaan perhehoitajat
 - asiakasohjaus sujuvaa
 - > Prosesseja hiotaan sujuvammaksi yhteistyöllä
- **Omatyöntekijä kulkee asiakkaiden rinnalla ja perhehoitajien tukena**
 - Riittävä tieto perhehoitajalle perhehoidon onnistumisen kannalta

Yhteistyössä perhehoitajien tueksi

Palveluohjaaja

- Pitkääaikaisille perhekodeille nimetty oma palveluohjaaja

Kotihoito ja lääkäripalvelut

- Perhekotien lääkehoito, vuositarkastukset, ei akuutit terveyteen liittyvät yhteydenotot alueen kotihoidon sairaanhoitajaan.
- Tiivis kehittämissyhteistyö

Tilannekeskus ja liikkuva sairaala

- Asiakkaan terveydentilan arviointi
- perhehoitajilla suora numero ikääntyneiden tilannekeskukseen, Tikeen
- hoidon tarpeen arviointi ja tarvittaessa liikkuva sairaala käy tarkistamassa tilanteen

Tämä saanut hyvää palautetta perhehoitajilta ja myös kiertävät perhehoitajat voivat olla yhteydessä asiakkaan terveydentilan arviointiin liittyvissä asioissa.

Ikääntyneiden lääkäripalvelut

TAVOITTEENA

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUOHJAUS

Yhteydenotto

Puhelimitse
Sähköposti
Walk in

Ensiarvio
palveluntarpeesta

Ensisijainen ohjaus:

YhES-alusta
Järjestötoiminta
Seurakunta
Yksityinen
palveluntuotanto

Laaja-alainen PTA
RAI kokonaistilannearvio
Palvelu- ja
asiakassuunnitelma
Päätökset

Omais- ja perhehoito
Veteraanit

Sosiaaliohjaus
Gerontologinen sosiaalityö

SAS-toiminta

Lääkärikonsultti

PALVELUJEN TUOTANTO

Arjen tukipalvelut

Turva-, ateria- ja asiointipalvelu
Kuntouttava päivätoiminta

Ikäneuvola

Siivous/palveluseteli
Shl-kuljetuspalvelut
Kiertävä perhehoitaja

Omaishoito

Tilapäinen kotihoito
Arjen kuntoutus

Säännöllinen kotihoito
(kunnallinen vs. yksityinen)
Palveluseteli (vaihtoehto)

Yhteisöllinen asumispalvelu
Perhehoito

Lyhytaikainen arviointi ja jaksohoito

Ympäri vuorokautinen asumispalvelu

Lääkärikonsultti

Omalääkärimalli

Omalääkärimalli

Kotiuttava ja päivystyksellinen perhehoito

- Kotiutuksen tukena kiertävä perhehoitaja
 - Varmistaa turvallisen kotiutuksen
 - Muutama käynti kotiutuksen jälkeen säännöllisesti
 - Useita päivystyskäyntejä-> aloitetaan perhehoitajan käynnit
- Kotiutus perhekodin kautta
 - Osastojakson jälkeen
 - Arvioidaan perhehoidon avulla kotiutus omaan kotiin
- Päivystyksellinen perhehoito
 - Esim. omaishoitajan jouduttua sairaalaan
 - Haasteet kotioloissa

Meillä ei pönötetä

**Myö yhdessä –
terveyttä ja turvaa
Etelä-Savossa.**

ELOISA
Etelä-Savon
hyvinvointialue

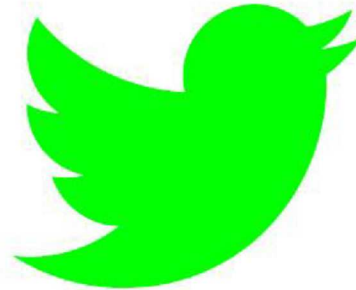
ELOISAA SEURAA – SEURAA ELOISAA

Kiitos!

Sarianna Maaranen

Etunimi.sukunimi@etelasavonha.fi

040 359 7210

@etelasavonha

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. On the table, there is a three-tiered silver stand with various pastries and cakes. There are also cups of tea and a vase with red flowers. The setting is a bright room with large windows in the background showing greenery outside. The text "Kahvitauko klo 10:20-10:50" is overlaid in white on the image.

Kahvitauko klo 10:20-10:50

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a table in a bright room with large windows. They are all laughing and looking at each other. The table is set with a white tablecloth, a tiered stand with pastries, and some flowers. The image has a soft, warm tone.

Vanhuspalvelujen johdon paneelikeskustelu

Vetäjänä Sanna Kosonen

Vanhuspalvelujen johdon paneelikeskustelu

Osallistujat:

- *Aila Halonen(VAKE)*
- *Jonna Savaloja (LUVN)*
- *Riina Lilja (Helsinki)*

Paneelikeskustelun vetäjänä Sanna Kosonen

Keskustelun aihe: Ikäihmisten perhehoito

- *Missä meillä mennään nyt?*
- *Mitkä ovat näkymät alueellamme viiden vuoden päästä?*
- *Mitkä asiat edesauttavat tai estävät perhehoidon vahvistumista?*

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a table, laughing and enjoying a meal. The table is set with a white tablecloth, a tiered tray of pastries, and a vase of flowers. Large windows in the background let in bright, natural light. The image has a soft, warm tone.

Hyvinvointialueiden hyvät käytänteet ja onnistumistarinat

Jonna Savaloja ja Mirjami Partanen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Ikäihmisen rinnalla: "Mitä yhteinen arki perhehoidossa antaa?"

Ikäihmisten perhehoidon
seminaari 6.3.2026

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Ikäihmisten perhehoidon asiakastyytyväisyys kysely

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Asiakastyytyväisyyskysely

- Asiakaspalautteiden kerääminen Roidu-järjestelmän kautta vuonna 2025.
- Tavoitteeksi asetettiin 1- 2 palautetta loppuvuoden aikana.
- Asiakastyytyväisyyskyselyssä palautetta pyydetään perhehoidossa olevalta asiakkaalta tai heidän läheiseltään.
- Asiakastyytyväisyyskyselyn tarkoituksena oli saada yksityiskohtaisempaa tietoa palautteen antajan kokemuksesta ja hänelle merkityksellisistä asioista ikäihmisten perhehoitoon liittyen.

Asiakastyytyväisyyskysely

- Vastaajalle annettiin yhden sivun ohjeistus palautteen antamiselle asiakasohjauksen tai ikäihmisten perhehoitajien kautta.
- Kyselyssä kysyttiin suositteleeko henkilö ikäihmisten perhehoitoa palveluna omalle läheiselleen sekä toivottiin kirjallisesti palautetta asioista, jotka vaikuttivat perhehoidon kokemukseen.
- Kolme vaihtuvaa kysymystä, joihin vastattiin valitsemalla mieluisin hymynaama.

Asiakastyytyväisyyskysely

- Asiakaspalautteita saatiin 19 kpl.
- Asiakaspalautteita tuli asiakkaan läheiseltä sekä muutamalta asiakkaalta itseltään.
- Asiakaspalautteet koskivat niin perhekodissa tapahtuvaa perhehoitoa kuin asiakkaiden kotona tapahtuvaa perhehoitoa.

Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset

- Palveluun ohjautuminen on sujuvaa.
- ”Mielestäni tämä palvelu on parasta mitä on nyt viimeaikoina tullut vastaan.”
- Perhehoito soveltuu hyvin ikäihmiselle ja vastaa asiakkaan tarpeisiin.
- Asiakasta kohdellaan arvostavasti. Myös asiakkaan läheinen tulee kohdatuksi.
- Perhekoti koetaan turvallisena ympäristönä ikäihmiselle. Kotiruoka on mielekästä ja levollinen päivärytmi rauhoittaa asiakasta.
- Viestintä läheisen ja perhehoitajan välillä toimii kiitettävästi. Perhehoitajan antamaa totuuden mukaista palautetta asiakkaasta arvostetaan.

Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset

- Asiakas saa mahdollisuuden jatkaa asumista omassa kodissaan.
- Perhehoitajat ovat ystävällisiä, sitoutuneita, luotettavia, motivoituneita, joustavia, keskustelevia, kuuntelevia, tuovat piristystä ja uutta elämään.
- Matkan pituus perhekotiin on liian pitkä.
- Ei suositella, että perhehoitaja kuljettaa asiakasta omalla autollaan.
- Perhekotiin kulkemiseen asiakas ei voi käyttää Kela-taksia.

Sanallinen asiakaspalaute

- "Hoitomuoto on isälleni hyvin tärkeä, sillä siellä hän saa kaiken muun lisäksi vertaistukea ikäisiltään ihmisiltä, mikä auttaa jaksamaan sairauksien kanssa."
- "Viikoittainen perhehoitopaikka on lottovoitto isälleni."
- "Ulkoiluaktiviteetit, pienetkin, ovat plussaa, kun itse en onnistu saamaan aikaan ulkoilua, vaikka kuinka yritän."
- "Yksinäinen, huonosti liikkuva ikäihminen, saa edes kerran viikossa apua arkisiin asioihin."
- "Asiakas, jolle perhehoitoon meno oli erityisen vastenmielistä, lähtee nyt hyvillä mielin hoitoon."

Kiitos!

Mirjami Partanen

Ikäihmisten perhehoidon palvelukoordinaattori

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. On the table, there is a three-tiered silver stand with various pastries and cakes, a small vase with red flowers, and some teacups. The setting appears to be a bright room with large windows in the background showing greenery outside. The overall mood is joyful and social.

Perhehoidon merkitys ja vaikutus

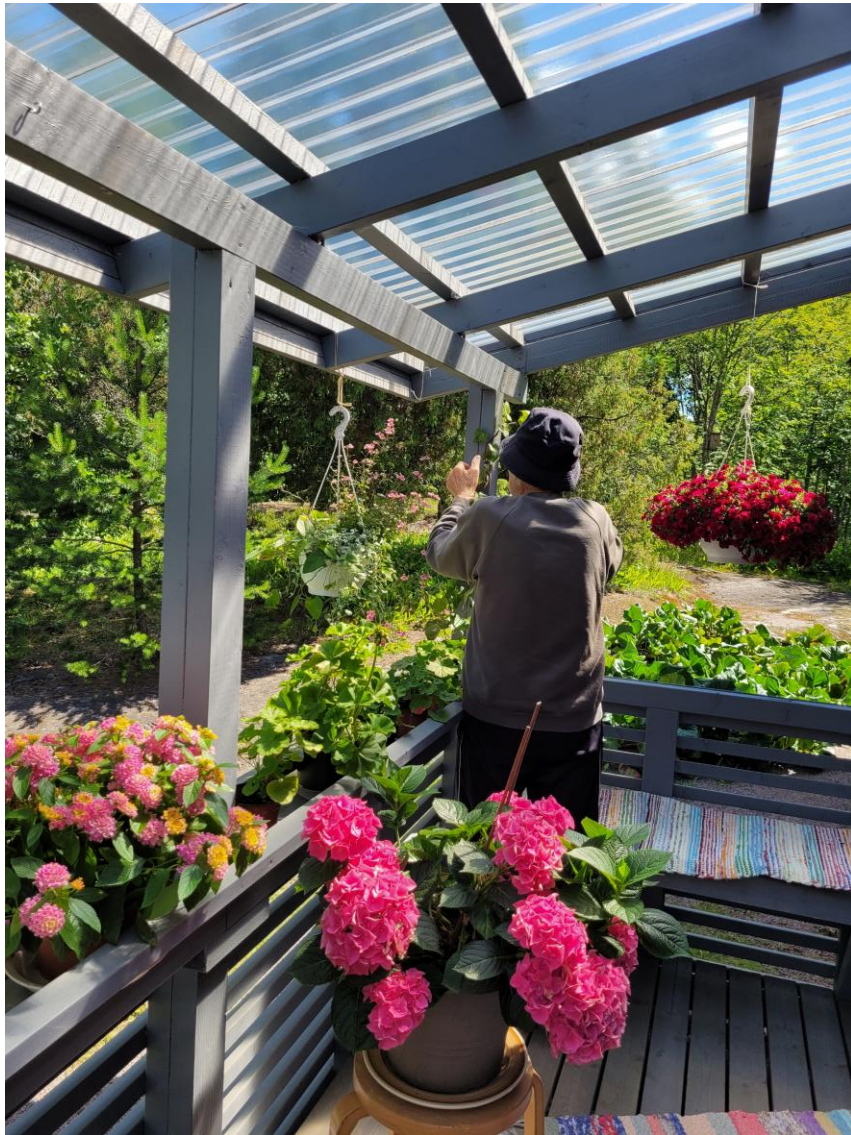
Mervi Laurila

Perhehoidon merkitys ja vaikutus

Perhehoitaja Mervi Laurila Askolasta Itä-Uudeltamaalta

Perhekodin asukas Raimo sekä tyttärensä Ulla

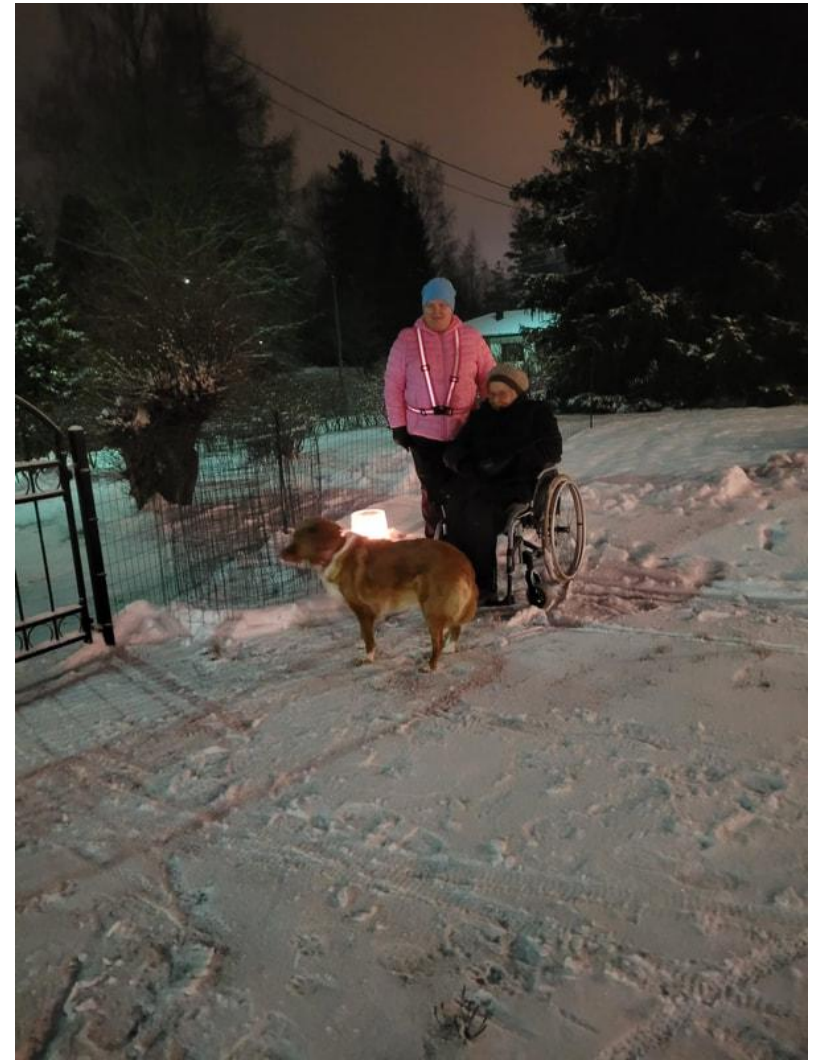

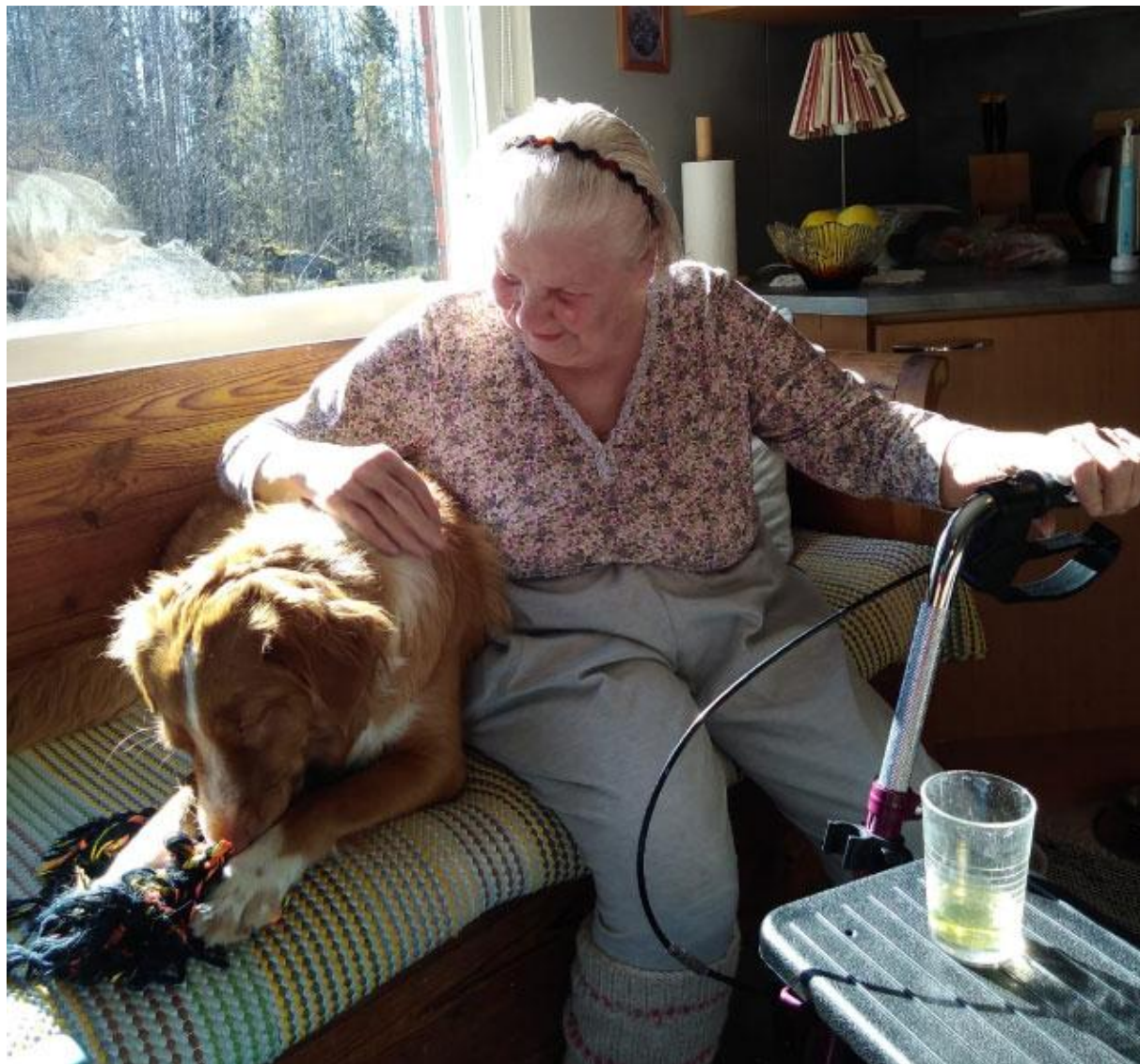

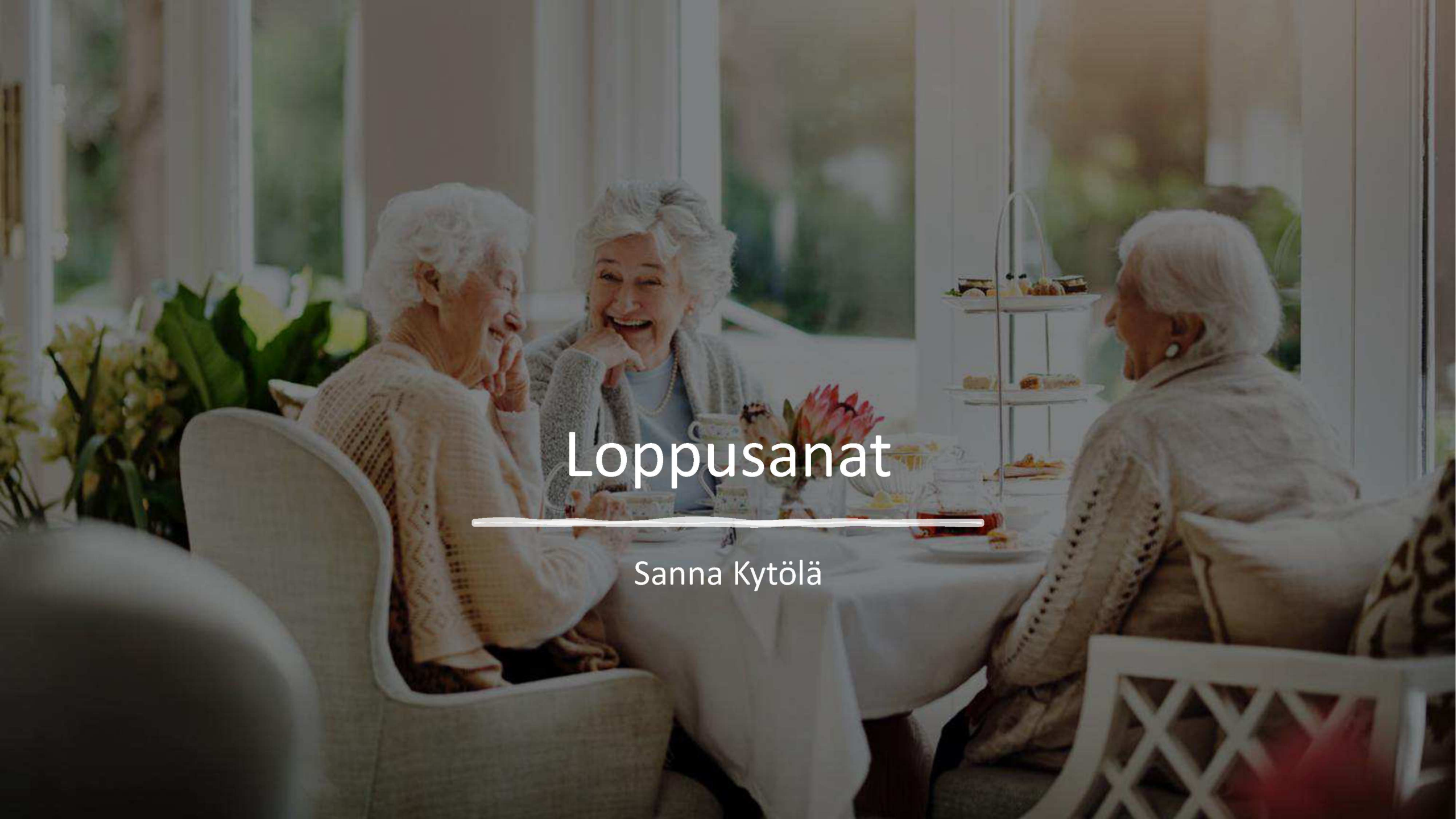

Kiitos.

A photograph of three elderly women with white hair sitting around a round table covered with a white tablecloth. They are all laughing and looking at each other. On the table, there is a three-tiered silver stand with various pastries and sandwiches, a vase with red flowers, and several teacups. The setting is a bright room with large windows in the background showing greenery outside. The text 'Loppusanat' is overlaid in white, centered on the image, with a horizontal white line underneath it.

Loppusanat

Sanna Kytölä

Kiitos

Seminaarin järjestämisessä mukana:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND
Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Perhehoitoliitto